

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 19, 120 00 Praha 2
tel: +420 221 510 111

40 Si 398/2017
při odpovědi uveďte naše jednací číslo

V Praze dne 19.10.2017

J. S. , XXXXX

Věc: Sdělení k žádosti o poskytnutí informace podle zák. č. 106/1999 Sb.

Vážený pane inženýre,

k Vaší žádosti ze dne 11.9.2017 o poskytnutí informací podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, spočívající v poskytnutí rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 18 C 306/2015, 18C 335/2015 a 18C 44/2016, Vám v příloze zasíláme anonymizovaný rozsudek č.j. 18C 306/2015-163 ze dne 30.11.2016, anonymizovaný rozsudek č.j. 18 C 44/2016-127 ze dne 22.3.2017 a anonymizovaný rozsudek č.j. 18 C 335/2015-124 ze dne 30.1.2017.

Podle § 5 odst. 4 Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 13/2008-SOSV-SP, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, povinný subjekt anonymizoval v poskytovaném rozsudku chráněné informace, jimiž jsou zejména osobní údaje (viz. § 8a a § 8b zákona a ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů); informace o soukromí (viz. § 8a zákona a ustanovení § 11 až 13 občanského zákoníku); utajované informace (viz. § 7 zákona a ustanovení zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti); obchodní tajemství (viz. § 9 zákona a ustanovení § 17 obchodního zákoníku); další informace, které jsou chráněné podle zákona, např. informace podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a), c) nebo § 11 odst. 3; další informace, které jsou chráněné podle jiných zákonů (např. bankovní tajemství či telekomunikační tajemství), ostatní informace byly v rozhodnutí ponechány.

S pozdravem

Mgr. Libor Zhřívál, v.r.
předseda soudu

Za správnost:
Žofková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK**JMÉNEM REPUBLIKY**

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Věrou Jachurovou jako samosoudkyní ve věci žalobce : [REDACTED] Z [REDACTED] V [REDACTED] nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zast. Mgr. Martinem Schimmerem, advokátem, AK se sídlem Praha 2, Sázavská 11/791, proti žalované : Mcdrá pyramida stavební spořitelna, a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 128, zast. JUDr. Ludkem Chvostou, advokátem, AK se sídlem Praha 1, Na Příkopě 14, o splnění smluvní povinnosti,

takto :

- I. Zamítá se žaloba, že žalovaná je povinna zůstatek žalobcova účtu stavebního spoření ke dni podání žaloby ve výši 4.440.397,62 Kč, který je v současnosti zřejmě na technickém účtu žalované, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku převést a dále vést na spořicí účet žalobce dle podmínek smlouvy o stavebním spoření mezi žalobcem a žalovanou č. [REDACTED]
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na nákladech řízení částku 9.982,50 Kč k rukám JUDr. Ludka Chvosty, advokáta, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění

Žalobce se na žalované domáhá povinnosti vést nadále dle podmínek smlouvy o stavebním spoření na spořicí účet shora uvedenou částku s tím, že žalobce uzavřel s žalovanou smlouvu o stavebním spoření pod č. [REDACTED]. Dopisem ze dne 15. 5. 2015 sdělila žalovaná žalobci, že na předmetné smlouvě je ke dni [REDACTED] evidováno překročení cílové částky, přičemž žalovaná nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky a žádný úvěr již nemůže na základě smlouvy být poskytnut, když přespoření cílové částky není dle čl. 9 odst. 7 VOP přípustné. Žalobce s těmito závěry žalované ani s jejím postupem nesouhlasil a svůj nesouhlas vyjádřil písemně. Žalovaná odeslala dne [REDACTED] žalobci zůstatek spořicího účtu poštovní poukázkou, žalobce si takto zaslané prostředky nevyzvedl. V souladu se smlouvou odeslal žalobce prostřednictvím bankovního převodu dne [REDACTED] žalované část svého minimálního vkladu ve výši [REDACTED] Kč. Žalobce se domnívá, že ze smlouvy a z VOP plyne, že smlouva mezi stranami trvá, že strany jsou na jejím základě povinny plnit, je přesvědčen, že žalovaná své povinnosti neplní, a protože žalovaná odmítla své povinnosti plnit i po písemné výzvě k jejich splnění, nezbývá žalobci než se obrátit na soud. Žalobce se na rozdíl od žalované nedomnívá, že došlo k naplnění účelu smlouvy nebo že již byla vyčerpána práva a

povinnosti stran smlouvy. Ustanovení § 603 obč. zák. neobsahuje žádné právní důsledky dosažení účelu smlouvy jako takového. Práva a povinnosti stran ze smlouvy nebyly omezeny na žádnou stanovenou dobu. Žádné ustanovení občanského zákoníku nedovoluje kterékoliv smluvní straně ukončit smlouvy s poukazem na dosažení účelu smlouvy. Dle žalobce nelze opomenout, že ve smlouvě není její účel vyjádřen. Dosažení účelu smlouvy je navíc zjevně objektivní skutečností, která nezávisí na vůli kterékoliv strany, a tudíž nemůže dosažení účelu smlouvy záviset na právním jednání jedné ze stran. Ohledně cílové částky je dále především nutné uvést, že cílová částka je podle čl. 2 smluvně sjednaná částka, kterou bude mít účastník stavebního spoření po určité době k dispozici, a která je tvořena vklady účastníka, připsanou státní podporou, připsanými úroky z vkladů a ze státní podpory a úvěrem ze stavebního spoření ve výši rozdílu mezi cílovou částkou a zůstatkem na účtu. Ze smlouvy ani VOP však neplyne, že úvěr je nutnou součástí cílové částky, tedy že na základě každé smlouvy o stavebním spoření musí být čerpán. Smlouva, resp. VOP, znají postup navýšení cílové částky. Je pravda, že navýšení cílové částky podle čl. 9 VOP je podmíněno písemnou žádostí účastníka stavebního spoření. Taková úprava je logická s ohledem na to, že obecně zvýšení cílové částky pro stavební spořitelnu znamená navýšení potenciálního úvěrového zatížení. Nicméně smlouva, resp. VOP obsahují také ust. čl. 9 odst. 7, které kromě uváděného odkazu přespořování upravuje postup stran smlouvy v situaci, kdy objem prostředků na účtu účastníka stavebního spoření překračuje cílovou částku. Doslova pak toto ustanovení stanoví, že účastníka stavebního spoření výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku navýšenou na celé tisíce nahoru považuje spořitelna automaticky za novou cílovou částku. Jakkoliv je pochopitelné, že stavební spořitelna nechce bez svého souhlasu zvyšovat právo účastníka na případný úvěr, neboť to by zřetelně mohlo ohrozit její finanční fungování, v situaci, kdy navýšení cílové částky je vytvořeno tím, že finanční prostředky takovému navýšení odpovídající má spořitelna už k dispozici, již takové riziko úvěrového zatížení nevzniká. Naopak, v takovém případě má už stavební spořitelna k dispozici další finanční prostředky, se kterými může dále hospodařit, a proto VOP předpokládají automatické zvýšení cílové částky – automatický souhlas spořitelny, a naopak řeší předjímaný souhlas účastníka spoření. Toto ustanovení o souhlasu účastníka není bezúčelné, neboť z něj mimo jiné vyplývá povinnost účastníka spoření dále zasílat minimální vklad, protože cílová částka nikdy není dorovnána celá, protože cílová částka je definována jako zůstatek účtu zaokrouhlený na celé tisíce nahoru, tedy pojmově více, než je samotný zůstatek spořicího účtu. Protože podle ust. čl. 9 odst. 7 VOP nedosáhl žalobce nikdy zcela celé cílové částky, musela vždy existovat alespoň část cílové částky, které nebylo dosaženo. Logika, kterou žalovaná uvádí, nemůže být platná, protože pokud je přespořování nepřípustné, pak je nepřípustné vždy, a pak ani automatické připsání úroků přes cílovou částku není přípustné. To je dle žalobce logický nesmysl i proto, že při každém připsání úroků, které překročí celou tisícikorunu zůstatku na účtu, dojde k navýšení cílové částky na následující tisícikorunu. Žalobce dále poukázal na ust. § 1798 NOZ s tím, že smlouvu i VOP v celém rozsahu navrhovala žalovaná, jedná se o smlouvu adhezní a případná nejasnost nebo nepřesnost ustanovení smlouvy nebo VOP nemůže být vykládána k tíži žalobce, který je ve vztahu navíc slabší smluvní stranou – spotřebitelem. Žalobce dále zdůraznil, že nejméně od roku [REDAKCE] žalovaná přijímala po dobu [REDAKCE] let každoročně a bez jakýchkoliv výhrad mimořádné i řádné vklady žalobce a připisovala je na spořicí účet žalobce, přičemž tyto vklady pokaždé, před automatickým navýšením cílové částky podle čl. 9 odst. 7 VOP překračovaly cílovou částku v okamžiku vkladu. Pokaždé žalovaná takový vklad akceptovala a navýšila automaticky cílovou částku a z každého takového vkladu si žalovaná odečetla úhradu za zvýšení cílové částky. Ani v jednom případě žalovaná neoznámila žalobci jakýmkoliv způsobem, že tento postup neodpovídá smlouvě, vyžaduje předchozí souhlas žalované nebo snad představuje dosažení účelu smlouvy. Strany

si tak ustanovily mezi sebou zjevně praxi, podle které se žádný takový souhlas nevyžaduje, k závaznosti takové praxe žalobce odkázal na ust. § 545 obč. zák. Žalobce podotkl, že samotný úvěr je jen jednou ze složek produktu stavebního spoření a prostá skutečnost, že z cílové částky zbývá relativně velmi malá část, u které se jeví absurdní, aby byla předmětem úvěru ze stavebního spoření, ještě neznámá, že netrvá zájem účastníka stavebního spoření o spoření prostřednictvím stavebního spoření. Není věcí žalované, aby posuzovala, zda smlouva již splnila svůj účel pro žalobce, lhůstojno, zda se tak již stalo pro žalovanou. Dle žalobce tedy smlouva žádný svůj účel nedefinuje a z jednotlivých skutečností naplnění účelu smlouvy nevyplývá. Z žádné skutečnosti potom nevyplývá, že by již měla vypršet doba, po kterou měla trvat práva a povinnosti stran ze smlouvy. Není proto prostor pro aplikace ust. § 603 obč. zák. Smlouva zná způsoby svého ukončení, žádný z důvodů takto předvídaných nenastal. Žalovaná zcela obešla ustanovení smlouvy a VOP a arbitrárním způsobem rozhodla, že svým jednostranným úkonem – oznámením o ukončení smlouvy – smlouvu ukončuje, navíc si sama určila datum, ke kterému tak učinila a které vede k ukončení smlouvy v době zásadně kratší, než je smluvní výpovědní doba. Námitka, že žalovaná nemůže být smlouvou omezena navždy v principu neobstojí. Žalovaná je podnikatel, který je vybaven rozsáhlým právním aparátem a je schopen nakoupit i vysoce specializované právní služby na trhu. Byla to právě žalovaná, kdo formuloval ustanovení smlouvy a VOP a navrhla žalobci je v této podobě uzavřít. Žalovaná tedy mohla a měla ve smlouvě a VOP pamatovat na situace, ve kterých nechce ve spolupráci pokračovat. Pokud tak neučinila, lze učinit závěr, že se chtěla ke spolupráci zavázat bez možnosti smlouvu vypovědět nebo jinak ukončit. Žalobce je tedy přesvědčen, že práva a povinnosti stran ze smlouvy a VOP trvají a žalovaná je tak povinna v souladu s ust. čl. 26 odst. 1 VOP vést pro žalobce individuální účet stavebního spoření, přijímat na takový účet vklady a umožnit žalobci, aby takové vklady činil.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby a argumentovala, že jednak v daném případě je žalobní petit zmatečný a neurčitý, když je zdánlivě formulován jako návrh na plnění, avšak posuzováno dle obsahu, jde o žalobu určovací, přičemž na požadovaném určení nemá žalobce naléhavý právní zájem, jednak žalovaná namítla, že v posuzovaném případě došlo k zániku smluvního vztahu podle ust. § 603 obč. zák. uplynutím doby. Žalovaná uvedla, že dočasnost závazku mezi žalobcem a žalovanou jasně vyplývá z jeho samotné podstaty a účelu, pro který byl založen, jak tyto jsou obsaženy v zákoně o stavebním spoření a byly vyjádřeny mj. v čl. 1 odst. 1 a 2 VOP, podle kterých je smlouva uzavřena na určitou cílovou částku. Smlouva je tak uzavřena na dobu určitou do okamžiku naspoření cílové částky a splněním tohoto cíle stavebního spoření na základě smlouvy končí. Nepravdivé je proto tvrzení žalobce, že ve smlouvě není její účel vyjádřen. Žalovaná dále uvedla, že ust. čl. 9 odst. 7 VOP má sloužit především k zastřešení situace, která by nastat neměla, ale nastat může, tj. situace, kdy k nepřipustnému přespoření dojde jinak než konáním účastníka stavebního spoření, např. v důsledku připsání úroků nebo státní podpory. Smyslem tohoto ustanovení je tedy zejména zjednodušení administrace částek, o které je v těch situacích – typicky v malém rozsahu – cílová částka překročena. Bez něj by bylo nutné s přebytkem nad cílovou částku nakládat jinak, než s cílovou částkou samotnou. To by vyžadovalo individualizované zásahy v každém přespořeném případě, což by při vysokém počtu účastníků bylo velmi obtížné organizačně zajistit. Pokud je čl. 9 odst. 7 VOP žalovanou aplikován na případy klientů, kteří překračují ve spoření cílovou částku, děje se tak výlučně se souhlasem žalované, která ho uděluje jen v těch případech, kdy by souhlasila s eventuálním postupem dle čl. 9 odst. 1 VOP. Je tedy zřejmé, že navýšení cílové částky nemůže být vnímáno jako právo nebo dokonce nárok žalobce, když se naopak jedná o právo žalované. Žalovaná je oprávněna, nikoli však povinna, cílovou částku o přespořené prostředky navýšit. To ostatně odpovídá jednomu ze základních principů

smluvního práva, podle kterého ke změně smlouvy může dojít jedině se souhlasem všech smluvních stran. Lze proto uzavřít, že nutným předpokladem pro navýšení cílové částky je souhlas žalované, bez kterého by se jednalo o situaci obdobnou nepovolenému debetu účtu. Skutečnost, že smlouva situaci nepovoleného debetu předvídá a spojuje s ní určité následky, přitom ničeho nemění na tom, že se ze strany majitele účtu nejedná o využití jeho práva, nýbrž porušení smlouvy. Ust. čl. 9 odst. 7 VOP toto jen potvrzuje výslovným ujednáním, že přespořování cílové částky není přípustné. Pokud žalobce následně pojal úmysl spořit více, než bylo původně sjednáno, měl o to v souladu s čl. 9 odst. VOP žalovanou písemně požádat. Skutečnost nicméně byla odlišná. Žalobce nevyvinul žádné úsilí k tomu, a by své právní postavení ve vztahu založeném smlouvou utvrdil výslovnou dohodou s žalovanou na znění smlouvy a zvýšení cílové částky adekvátně ke svým představám a případným potřebám v souladu s čl. 9 odst. 1 VOP. Namísto toho se pouze spoléhal na to, že postačí ad libitum posílat na účet stavebního spoření peníze, které chtěl výhodně zhodnotit. Aniž by ohledně svého záměru naspořit částku více než x přesahující sjednanou cílovou částku komunikoval s žalovanou, posílal žalobce na účet stavebního spoření další prostředky a přestože cílové částky dosáhl již v roce ████████ tedy na konci standardního pětiletého cyklu stavebního spoření, „spořil“ pak, resp. mu bylo umožněno spořit, dalších 12 let. Žalovaná tedy v žalobcově případě umožnila mnohonásobnou aplikaci mechanismu v čl. 9 odst. 7 VOP, přičemž tak činila ze své vůle a ve prospěch žalobce, kterému tím umožnila přinejmenším značnou flexibilitu, časovou úsporu a snížení nákladů oproti situaci, kdy by žalobce musel pokaždé o navýšení cílové částky žádat dle ust. čl. 9 odst. 1 VOP. Jakkoli častý postup žalované však nemohl založit legitimní očekávání nebo dobrou víru žalobce v to, že žalovaná bude jeho vklady přijímat donekonečna. Skutečnost, že dle zmíněného ustanovení může žalovaná přespořenou částku považovat za novou cílovou částku, neznámá, že k tomu musí dojít nebo že na to má žalobce nárok. Žalobce totiž přehlíží, že aby k aplikaci tohoto mechanismu mohlo dojít, je zapotřebí souhlasu žalované vyjádřeného implicitně práv realizací popisovaného mechanismu. Důsledkem opačné interpretace by byl nesmyslný a protiprávní následek, tedy, že všechny smlouvy uzavřené mezi žalovanou a jejími klienty by vlastně žádnou cílovou částku de facto neměly. Navíc by se tím vyprazdňovalo ust. čl. 9 odst. 1 VOP, neboť proč by kdy účastník dával písemnou žádost o navýšení cílové částky podle tohoto ustanovení, když by jednoduše mohl na účet poslat odpovídající částku a žalované by nezbývalo, než cílovou částku navýšit automaticky. Takový závěr je zjevně neudržitelný i nesmyslný nejen z hlediska právního ale i z obecné logiky. Pokud by navýšení mělo probíhat skutečně zcela automatizovaně, bez možnosti smluvních stran to jakkoli změnit, byla by s tím úprava možnosti dodatečného nesouhlasu v rozporu. Jelikož by žalovaná byla v důsledku případné dodatečného žalobcova nesouhlasu zbavena možnosti účtovat úhradu za zvýšení cílové částky a přespořenou částku efektivně spravovat, je takový nesouhlas spojen s výpovědním právem na straně žalované. I zde je zdůrazněn princip, že žalovaná nemůže být nucena pasivně přijímat důsledky přespoření a v jejím neaprobovaném a administrativně zatěžujícím spořicí vztahu dále nuceně setrvávat. Žalobce tedy prostřednictvím čl. 9 odst. 7 VOP dává svůj souhlas s tím, aby žalovaná popsáním způsobem postupovala, pokud to žalovaná uzná za vhodné. Pokud by se mělo jednat o právo účastníka, eventualita jeho nesouhlasu s navýšením cílové částky a oprávnění žalované smlouvu vypovědět by nedávaly smysl. Žalobce se tedy dopouští hrubé dezinterpretace ust. čl. 9 odst. 7 VOP, podle něhož by smlouva mohla být ze strany účastníka jednostranně prodlužována do nekonečna opakovaným zasíláním dalších prostředků a tím, dle názoru žalobce, automatickým navýšováním cílové částky i přes nesouhlas žalované. Znamenalo by to také nemyslitelnou možnost účastníka spořit na účtu stavebního spoření neomezeně vysoké částky, což nemůže být připuštěno

pro ekonomickou nesmyslnost takového důsledku, ale i z hlediska regulatorního. Na dalším trvání smlouvy a poskytování z ní plynoucích služeb tedy žalobce nemá nárok.

Na základě provedeného dokazování má soud za prokázáno, že žalobce uzavřel s žalovanou dne [REDAKCE] smlouvy o stavebním spoření, její součástí byly Všeobecné obchodní podmínky stavebního spoření schválené rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 29. 4. 1997, cílová částka byla stanovena ve výši [REDAKCE] Kč, dopisem ze dne 5. 1. 2015 oznámila, že k datu [REDAKCE] budou u předmětné smlouvy splněny podmínky pro přidělení cílové částky, vzhledem k tomu, že k termínu přidělení bude mít žalobce již téměř nebo zcela naspořenu plnou výši cílové částky, doporučila žalovaná žalobci cílovou částku navýšit, dopisem ze dne 15. 5. 2015 oznámila žalovaná žalobci, že na předmětné smlouvě o stavebním spoření je ke dni [REDAKCE] evidováno překročení cílové částky, žalovaná nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky, přičemž žádný úvěr nemůže již být na základě smlouvy poskytnut, jelikož cílová částka byla již naspořena a došlo k dosažení účelu smlouvy ve smyslu ust. § 603 obč. zák., žalovaná dále oznámila, že spořicí účet byl uzavřen a jakékoli další vklady na účet stavebního spoření nebude žalovaná přijímat, žalobce sdělil žalované dopisem ze dne 29. 5. 2015, že smlouvu o stavebním spoření považuje za platnou, dopisy ze dne 4. 6. 2015 a 11. 9. 2015 reagovala žalovaná na nesouhlas žalobce s postupem žalované a předžalobní výzvu žalobce ze dne 21. 8. 2015.

Výše uvedené skutečnosti soud zjistil z návrhu na uzavření smlouvy pro účastníka ze dne [REDAKCE] [REDAKCE] Všeobecných obchodních podmínek stavebního spoření, sdělení žalované ze dne 5. 1. 2015, oznámení o ukončení smlouvy o stavebním spoření ze dne 15. 5. 2015, sdělení žalobce ze dne 29. 5. 2015, písemné komunikace žalované ze dne 4. 6. 2015 a 11. 9. 2015 a předžalobní výzvy žalobce ze dne 21. 8. 2015.

Po zhodnocení zjištěných skutečností soud dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci :

Žalobce uzavřel s žalovanou dne [REDAKCE] smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou [REDAKCE] Kč, dopisem ze dne 15. 5. 2015 oznámila žalovaná žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření s ohledem na dosažení cílové částky, resp. jejího překročení s tím, že žalovaná nesouhlasí, aby cílová částka byla navýšena, přičemž žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož bylo dosaženo účelu smlouvy ve smyslu ust. § 603 obč. zák.

Podle § 1 zák. č. 96/1993 Sb. je stavební spoření účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování příspěvku fyzickým osobám (dále jen „státní podpora“) účastníkům stavebního spoření.

Podle § 5 odst. 1 zák. č. 96/1993 Sb. osoba, která uzavře se stavební spořitelnou smlouvu o stavebním spoření, se stává účastníkem. Účastník se ve smlouvě zejména zaváže ukládat u stavební spořitelny vklady ve smluvené výši. Podle odst. 10 téhož zákonného ustanovení, doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nejdříve však uplynutím čekací doby podle odst. 4, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka. Podle odst. 9 téhož zákonného ustanovení cílová částka se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmu z těchto úroků. Uspořená částka se rovná součtu vkladů, úroků z vkladů a úroků z připsaných záloh státní podpory, snížená o daň z příjmů z těchto úroků a úhrady účtované stavební spořitelnou. Uspořenou částku nelze v době spoření převést na jinou osobu, lze ji však použít k zajištění pohledávek

poskytovatele stavebního spoření z úvěru, který poskytovatel stavebního spoření poskytl podle odst. 2 nebo 5, podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení má účastník právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb po splnění podmínek tohoto zákona podmínek stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách, zejména po splnění předpokladu zajištění jeho návratnosti. Podle odst. 4 téhož zákonného ustanovení délka čekací doby na poskytnutí peněžních prostředků z úvěru ze stavebního spoření nesmí být kratší než je 24 měsíců od počátku doby spoření a závisí na podmínkách stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Podle odst. 5 téhož zákonného ustanovení stavební spořitelna může poskytnout účastníkovi úvěr do výše cílové částky, který slouží k úhradě nákladů na řešení bytových potřeb i v případě, kdy účastník nemá ještě nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

Podle § 603 zák. č. 89/2012 Sb. práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.

Po zhodnocení zjištěného skutkového stavu věci a s poukazem na citovaná zákonná ustanovení soud dospěl k závěru, že požadavek vyjádřený v žalobě nemá oporu ani ve smlouvě o stavebním spoření, kterou účastníci uzavřeli dne [REDAKCE], ani nelze povinnost takto formulovanou dovodit ze zákona o stavebním spoření. Předně soud zdůrazňuje, že žalobce se domáhá nikoli určení existence smluvního vztahu, ale splnění povinnosti, kterou konkrétně formuloval jako povinnost převést na spořicí účet a nadále na tomto účtu vést částku naspořenou žalobcem. Byť skutková tvrzení obsažená v žalobě „obhajují“ trvání, resp. existenci předmětného smluvního vztahu, rozhodující je formulace konkrétního plnění, tj. splnění povinnosti, vyjádřená v návrhu výroku soudního rozhodnutí. Nicméně i přes výše uvedené lze ve stručnosti v obecné rovině připomenout, že žaloba na určení existence či neexistence právního vztahu nebo práva je na místě pouze tehdy, pokud je rozhodnutí o takovém určení způsobilé odstranit nejistotu, zda konkrétní vztah nebo právo existují či nikoliv. Dle právní teorie a ustálené výkladové praxe žaloba na určení nemůže předcházet, resp. není možný ani její souběh s žalobou na plnění. I případný požadavek na určení existence smlouvy o stavebním spoření nemůže mít žádné právní účinky, neboť žalovanou stranu by rozhodnutí o takovém určení nezavazovalo k plnění konkrétních povinností, resp. pro žalobce by z pouhého určení existence smluvního vztahu neplynul nárok na dodržení konkrétních práv, neboť žalovaná žalobci již oznámila, že předmětná smlouva o stavebním spoření skončila dosažením cílové částky. Smyslem určovací žaloby je poskytnutí ochrany právního postavení žalobce dříve, než dojde k tvrzenému porušení právního vztahu nebo práv. Výrok, kterým by bylo rozhodnuto o existenci předmětného smluvního, by za situace, kdy žalovaná strana žalobci oznámila ukončení smluvního vztahu a s tím spojenou faktickou nemožnost přijímat další vklady na původní účet ze stavebního spoření, nevedl k odstranění stavu nejistoty žalobce. V konkrétním případě by tedy rozhodnutí o určení existence, resp. pokračování smlouvy o stavebním spoření nemohlo fakticky nic změnit na skutečnosti, že spořicí účet, založený předmětnou smlouvou, je uzavřen a nelze na něj přijímat jakékoliv vklady klienta, tedy žalobce. Rovněž tak by nebyla zodpovězena otázka, za jakých konkrétních podmínek má smlouva o stavebním spoření dále pokračovat, když byla dosažena cílová částka a smluvní strany se na navýšení cílové částky nedohodly. Jinými slovy, určení, že smlouva o stavebním spoření nadále trvá, by nevedlo k odstranění sporných otázek, tedy sporu mezi účastníky.

K požadavku žalobce na splnění povinnosti soud uvádí následující :

Žalobce namítá, že oznámení žalované o ukončení smlouvy o stavebním spoření, resp. způsob, jakým má být předmětná smlouva ukončena, nemá oporu ve Všeobecných obchodních podmínkách a zároveň nelze, podle názoru žalobce, argumentovat ust. § 603 NOZ, když z žádné skutečnosti nevyplývá, že již měla vypršet doba, po kterou měla trvat práva a povinnosti stran ze smlouvy. Námítka žalobce však není opodstatněna, neboť smlouva o stavebním spoření představuje specifický smluvní vztah, jehož základní rámec je upraven zákonem č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření. Tento zákon již ve svém ust. § 1 definuje stavební spoření jako účelové spoření, které spočívá v přijímání vkladů od účastníků, dále v poskytování úvěru a v poskytování státní podpory účastníkům stavebního spoření. Ve smyslu § 5 odst. 10 zák. č. 96/1993 Sb. je doba spoření, tedy doba trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření definována tak, že tato začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření, nejpozději však dnem ukončení smlouvy nebo zánikem právnické osoby účastníka. Účelem smlouvy o stavebním spoření je ve smyslu § 5 odst. 2 zák. č. 96/1993 Sb. právo účastníka na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování jeho bytových potřeb, a to poté, kdy účastník splní podmínky uvedeného zákona a podmínky stanovené stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Podle § 5 odst. 5 zák. č. 93/1996 Sb. pak stavební spořitelna může účastníkovi poskytnout do výše cílové částky úvěr, který slouží k úhradě nákladů na řešení jeho bytových potřeb. Cílová částka je ve smyslu ust. § 5 odst. 9 zák. č. 93/1996 Sb. vymezena tak, že se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmu z těchto úroků. Účelem smlouvy o stavebním spoření je tedy dosažení cílové částky, o jejíž výši se strany při uzavírání smlouvy o stavebním spoření dohodnou. Dosažení cílové částky představuje dosažení účelu, pro který je smlouva o stavebním spoření uzavřena. V této souvislosti není rozhodné, jakým způsobem dojde k dosažení cílové částky, tedy, zda je tato dosažena tím, že klient plní své povinnosti a na spořicí účet pravidelně ve stanovených intervalech ukládá vklad odpovídající určitému rozsahu sjednané cílové částky, a zároveň dochází k připisování úroků z vkladů a státní podpory, či zda je cílová částka dosažena tím, že spořitelna poskytne klientovi úvěr ze stavebního spoření do výše sjednané cílové částky. Článek 10 Všeobecných obchodních podmínek ve svém odstavci 1 písm. f) uvádí, že k ukončení smlouvy dochází též na základě dalších skutečností vyplývajících z právních předpisů. Není tak důvodná námítka žalobce, že k ukončení smluvního vztahu nedošlo v souladu se způsoby předvídanými ve Všeobecných obchodních podmínkách, tj. výpovědí. Ve smyslu § 603 NOZ práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny. Jak soud rozvedl výše, smlouva o stavebním spoření vymezuje prostřednictvím cílové částky, resp. jejího dosažení, dobu, po kterou tento smluvní vztah trvá, resp. může trvat. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalovaná prostřednictvím mechanismu zakotveného v ust. čl. 9 odst. 7 VOP umožnila žalobci poté, kdy již bylo dosaženo cílové částky stanovené ve smlouvě ze dne 29. 12. 1998, ukládání dalších peněžních prostředků na jeho spořicí účet. Dosáhne-li klient cílové částky, přičemž není podstatné, zda jí dosáhne tím, že využije možnosti získat úvěr ze stavebního spoření (klient má právo nikoliv povinnost rozhodnout se, zda v určité fázi trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření a za splnění podmínek vyplývajících z této smlouvy požádá o poskytnutí úvěru na financování svých bytových potřeb či nikoliv), či jí sám naspoří, nevzniká klientovi nárok na zvýšení cílové částky, tedy změnu smlouvy o stavebním spoření. Dle čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek je zvýšení cílové částky podmíněno jejím odsouhlasením stavební spořitelnou, neboť stavební spořitelna může, nikoliv musí, na písemnou žádost účastníka cílovou částku zvýšit, a to za předpokladu, že je plně zaplácena úhrada za uzavření smlouvy. Všeobecné obchodní podmínky ve svém čl. 9 odst. 7 výslovně stanoví, že přespořování cílové částky je nepřipustné. Pouze pro případ, že

k takovému přespoření výjimečně dojde, například tím, že jsou na účet stavebního spoření připsány úroky z vkladů a státní podpora, je v uvedeném ustanovení Všeobecných obchodních podmínek upraveno „technické“ řešení této situace, neboť je třeba takovou mimořádně nastalou situaci zasadit do příslušného právního rámce tak, aby s částkou, která přesahuje sjednanou cílovou částku, bylo možno nakládat ve smyslu uzavřené smlouvy o stavebním spoření. Ze smlouvy o stavebním spoření, kterou účastníci uzavřeli, jakož i ze Všeobecných obchodních podmínek nevyplývá právo (nárok) klienta pokračovat v režimu uzavřené smlouvy o stavebním spoření i poté, kdy je cílová částka, sjednaná ve smlouvě, dosažena. Naopak, jak soud rozvedl výše, z čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek jednoznačně vyplývá právo spořitelny rozhodnout o tom, zda na písemnou žádost účastníka zvýší cílovou částku stavebního spoření či nikoliv. Stavební spořitelna tedy nemá povinnost vyhovět případnému požadavku klienta na zvýšení cílové částky. V posuzovaném případě však žalobce podle čl. 9 odst. 1 VOP nepostupoval. Neobstojí ani argument žalobce, že cílová částka nemůže být vzhledem k jejímu zaokrouhlování na tisíce korun nahoru a vzhledem k tomu, že žalobce v roce [REDAKCE] neučinil žádný mimořádný vklad, fakticky dosažena a že tedy ani nedošlo k přespoření cílové částky, neboť cílová částka byla určena smlouvou uzavřenou v roce [REDAKCE] a tato již dosažena, resp. „přespořena“ byla. Soud opětovně opakuje, že stanovení cílové částky (čl. 2 VOP), tedy její zcela konkrétní vymezení, představuje podstatnou náležitost smlouvy o stavebním spoření, a je tak odrazem shodně projevené vůle obou smluvních stran, tj. klienta a stavební spořitelny, uzavřít za takto konkrétně definovaných podmínek smlouvu o stavebním spoření. Bez určení cílové částky nelze smlouvu o stavebním spoření uzavřít, neboť účelem smlouvy o stavebním spoření je zajištění konkrétně sjednaných peněžních prostředků na financování bytových potřeb účastníka (§ 5 odst. 2 zák. č. 96/1993 Sb.). Postup žalované v intencích ust. čl. 9 odst. 7 VOP nelze vykládat způsobem naznačeným žalobcem, neboť by zcela pozbyla na významu úprava obsažená v čl. 9 odst. 1 VOP a nastala v podstatě absurdní situace, kdy by smluvní vztah trval pouze v závislosti na vůli klienta, když stavební spořitelna by s ohledem na znění čl. 10 VOP neměla možnost takovou smlouvu ukončit výpovědí. Klient by se tak „záměrným“ přespořováním cílové částky vyhnul povinnosti uhradit poplatek za navýšení cílové částky dle ust. § 9 odst. 1 VOP, neboť by hradil pouze stávající minimální rozdíl mezi cílovou částkou a částkou, která jí (resp. aktuální naspořenou částku) přesahuje. Zaokrouhlení přespořené částky na celé tisíce Kč nahoru již z pouhé logiky a systematického výkladu zejména čl. 9 VOP nemůže představovat dohodu stran o navýšení cílové částky tak, jak jej má na mysli právě čl. 9 odst. 1 VOP. Jak soud již zdůraznil výše, postup popsany v čl. 9 odst. 7 VOP pouze usnadňuje situaci, kdy, přestože strany neuzavřely dohodu o zvýšení cílové částky dle čl. 9 odst. 1 VOP, dojde k faktickému překročení sjednané cílové částky. Rozdíl vzniklý mezi „přespořenou“ částkou a částkou po zaokrouhlení přespořené částky na celé tisíce korun nahoru představuje jen matematické zjednodušení výpočtu úhrady vyplývající z rozdílu mezi cílovou a přespořenou (nikoliv dohodou stran navýšenou) částkou. Nelze proto na tento „rozdíl“ pohlížet jako na cílovou částku, kterou uzavřením smlouvy klient sleduje. Ze všech výše popsaných důvodů soud proto uzavírá, že smluvní vztah založený smlouvou o stavebním spoření ze dne [REDAKCE] zanikl uplynutím doby, na kterou byl omezen, tj. zanikl dosažením cílové částky určené v předmětné smlouvě částkou [REDAKCE] Kč.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalované, která byla ve věci úspěšná, vznikly náklady řízení, které spočívají v odměně advokáta ve výši 1.500,- Kč za jeden úkon právní pomoci podle § 9 odst. 1 a § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. v rozsahu 4 úkonů právní pomoci (převzetí a příprava zastoupení, 1 x písemné podání soudu, 2x účast u jednání), dále v odměně advokáta ve výši

750,- Kč za jeden úkon právní pomoci podle § 7 a § 11 odst. 2 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. spolu s kaušální náhradou hotových výloh po 300,- Kč za 5 výše specifikovaných úkonů právní pomoci, zvýšené o 21 % DPH, celkem tedy 9.982,50 Kč, které je žalobce povinen zaplatit k rukám právního zástupce žalovaného, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo soudní exekuci.

V Praze dne 30. ledna 2017

Mgr. Věra Jachurová, v.r.

předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Hana Dobešová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Věrou Jachurovou, jako samosoudkyní, ve věci žalobce: L. M., nar. , bytem , proti žalované: **Modrá pyramida, stavební spořitelna, a. s.**, IČ: 60192852, se sídlem Bělehradská 222/128, Praha 2, zastoupený JUDr. Luděk Chvostou, advokátem, AK se sídlem Na Příkopě 14, Praha 1, **o určení trvání smluvního vztahu s eventuálním plněním ve výši 35.000,-Kč,**

t a k t o :

- I. Zamítá se žaloba, že žalovaný je povinen vzít zpět ukončení smlouvy číslo a tuto smlouvu nadále pokládat za platnou, a dále se zamítá žaloba, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci finanční kompenzaci ve výši 35.000,00 Kč.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na nákladech řízení částku 6.534,- Kč k rukám JUDr. Ludka Chvosty, advokáta, a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, podanou u soudu dne 22. 9. 2015 domáhal určení, že žalovaný je povinen vzít zpět ukončení smlouvy číslo a tuto nadále pokládat

za platnou, in eventum se žalobě domáhal finanční kompenzace ve výši 35.000,-Kč. Žalobce v žalobě uvedl, že dne 21. 1. 2003 s žalovaným uzavřel, na základě návrhu ze dne [REDACTED] Smlouvu o stavebním spoření. Tato smlouva byla uzavřena na základě Všeobecných obchodních podmínek, které od té doby nedostaly žádných změn. Dne [REDACTED] žalovaný informoval žalobce, že se rozhodl ukončit jeho smlouvu. Dle platného znění Všeobecných obchodních podmínek, může žalovaný smlouvu vypovědět jen z důvodů, v těchto Všeobecných obchodních podmínkách, což se v tomto případě nestalo. I přes opakované připomínky žalobce a snahu o řešení nastalé situace, byla smlouva ze strany žalovaného ke dni [REDACTED] ukončena vyplacením uspořené částky. Žalobce dále v žalobě uvedl, že v dopise, datovanému ke dni 12. 1. 2015, jej žalovaný upozornil, že eviduje u žalobce dluh ve výši [REDACTED] měsíčních splátek, vzniklých nepravidelným placením měsíčních příspěvků. Žalobce si byl vědom, že uhrazením dluhu by došlo k překročení cílové částky a pro jistotu doplacení dlužné částky opakovaně konzultoval jak se zástupci žalovaného na [REDACTED] pobočce, tak e-mailem přímo s nejvyšším vedením žalovaného. Žalobce byl opakovaně výslovně ujištěn, že toto je žalovanému samozřejmě známo a že v tomto případě bude postupováno zcela standardně dle čl. IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek. Zároveň byl žalobce dne 5. 2. 2015 opětovně písemně upozorněn, že v případě nedoplnění dlužné částky, je žalovaný v souladu se zněním Všeobecných obchodních podmínek, oprávněn smlouvu vypovědět. Jakkoli to pro žalobce bylo komplikované, podařilo se mu ve stanoveném termínu uváděnou dlužnou částku doplatit a celou tuto epizodu žalobce pokládal za uzavřenou. Zcela v rozporu s komunikací, popsanou výše, která navazovala na dopis z 12. 1. 2015, žalovaný žalobce dopisem, datovaným k 15. 5. 2015 informoval o tom, že se rozhodl ukončit jeho smlouvu z důvodu přespoření cílové částky. Dle znění Všeobecných obchodních podmínek, na jejichž základě byla smlouva v roce [REDACTED] uzavřena a které od té doby byly nezměněny, může stavební spořitelna smlouvu vypovědět jen z důvodů, uvedených v těchto Všeobecných obchodních podmínkách. Výše předestřená logická konstrukce žalovaného tak nemá žádnou oporu ve Všeobecných obchodních podmínkách a žalobce proto vyjádřil svůj nesouhlas s navrhovaným ukončením jeho smlouvy. Stavební spořitelna patrně na základě výše uvedených faktů, reagovala na nesouhlas žalobce s ukončením smlouvy dalším dopisem, ve kterém zvolila odlišné důvody ukončení smlouvy. Nově Modrá pyramida uvedla, že smlouva o stavebním spoření je dle čl. I. odst. 1 a 2. Všeobecných obchodních podmínek, uzavřena na určitou cílovou částku a naspořením cílové částky zaniká. V takovém případě by ovšem byly články a odstavce Všeobecných obchodních podmínek, popisující procesy navýšení cílové částky, zcela zbytečné. Modrá pyramida znovu vytrhla z textu Všeobecných obchodních podmínek frázi, „přespoření není přípustné“ a nijak nekomentovala znění celé inkriminované věty Všeobecných obchodních podmínek, které postup při přespoření cílové částky, přesně popisuje. Ze znění Všeobecných obchodních podmínek Modrá pyramida zcela nově vyvozuje, že není povinna akceptovat jakékoliv vklady na účet stavebního spoření po dosažení cílové částky, přestože pro nic takového nenachází ve Všeobecných obchodních podmínkách oporu. Dále se Modrá pyramida v tomto dopise odvolávala na § 603 a § 3077 zákona č. 89/2012 Sb., což žalobce pokládá za zcela irelevantní. I přes opakované připomínky žalobce a snahu o řešení nastalé situace, byla smlouva ze strany žalovaného ke dni [REDACTED] ukončena vyplacením uspořené částky. Na základě výše uvedené a v souladu se zněním platných Všeobecných obchodních podmínek, pokládá jednání Modré pyramidy žalobce za neplatné. Smlouva o stavebním spoření je dle názoru žalobce nadále platná a měla by standardním způsobem pokračovat. Jelikož se žalobce opakovaně nedokázal s Modrou pyramidou dohodnout, obrátil se s celou záležitostí na finančního arbitra, jelikož se domníval, že by tato záležitost mohla spadat do jeho kompetence.

V dopise ze dne 2. 7. 2015 jej ovšem finanční arbitr informoval, že tato záležitost do jeho kompetence nespadá. Dne 3. 9. 2015 se žalobce rozhodl uskutečnit ještě jeden pokus na vyřešení celého sporu mimosoudní cestou a poslal Modré pyramidě předžalobní výzvu, ve které navrhl také množnost alternativního vyřešení celé záležitosti, zaplacením finanční kompenzace ve výši 35.000,-Kč na jeho účet. Bohužel ani na tuto výzvu Modrá pyramida nijak nereagovala a žalobce se proto touto žalobou domáhá vydání rozsudku dle návrhu v žalobě obsaženého.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a argumentoval, že žalobci na podané žalobě na určení nesvědčí naléhavý právní zájem a již jen z tohoto důvodu musí být podaná žaloba zamítnuta. Žalovaný v tomto ohledu zdůraznil, že judikatura vyšších soudů je ustálena na závěru, že v případě určovacího rozsudku jde o rozhodnutí preventivní, které má smysl jen tehdy, pokud může přinést účelnou ochranu práva žalobci před tím, než dojde k porušení práva. Naopak tam, kde již k domnělému porušení práva došlo a jeho reparace lze dosáhnout uložením povinnosti, nemá určovací rozhodnutí smysl a je třeba se žalobou domáhat určitého plnění. Má-li žalobce za to, jak lze usuzovat z jeho žalobních tvrzení, že k domnělému porušení jeho práv již došlo, bylo na místě, aby se svého nároku, například nepřipsaného úroku, domáhal v řízení, zahájeném k žalobě na plnění, v rámci něhož by soud otázku existence, či neexistence závazku, založeného smlouvami, řešil jako otázku předběžnou. Celý spor mezi účastníky by tak byl jednoznačně vyřešen. Výsledkem řízení o určovací žalobě by však bylo pouze rozhodnutí, z něhož žádný nárok na plnění neplyne a mohl by být pouze podkladem pro další soudní řízení. Prostřednictvím žalobcem podané žaloby, nelze dosáhnout úpravy, tvořící určitý právní rámec, který by byl zárukou odvrácení budoucích sporů účastníků. Pokud by soudem byla toliko prohlášena existence smlouvy, jak je požadováno, nebude vyřešeno ani zpětně ani do budoucna, jakým způsobem a být napraveno údajné porušení smlouvy, ke kterému již, dle argumentace žalobce, mělo dojít. Nebude závazně vyřešeno, v jakém rozsahu měl žalovaný povinnost přijímat vklady od žalobce, dále v jaké výši a jakým způsobem mají být za období, v němž trvalo údajné porušení smlouvy ze strany žalovaného, připsány k naspořeným částkám úroky a zejména státní podpora. Jinými slovy, z rozsudku, jehož vydání se žalobce domáhá, by mohlo vyplývat nanejvýš to, že existuje smlouva, ale rozhodně by z něj nebylo možno dovodit, zda, kdy, kolik a jak má žalovaný z předmětné smlouvy žalobci plnit o čemž by nadále trval spor a byly by tak dány důvody, pro další spory a z nich pramenící soudní řízení. I kdyby tedy soud podané žalobě vyhověl, žádný pevný rámec poskytující záruku odvrácení budoucích sporů účastníků, by tím vytvořen nebyl. I kdyby byl vydán rozsudek, jímž by byla určena existence smlouvy, stále by bylo nejasné, mimo jiné to, jakým způsobem má být případný nárok žalobce na státní podporu a dodatečné úroky zhmotněn a zachycen na účtu stavebního spoření. Nad to otázka nároku na státní podporu, nemůže být v řízení o žalobě na určení ani posuzována. Nárok na státní podporu totiž účastník nemá vůči stavební spořitelně, nýbrž vůči státu, který není účastníkem řízení. Státní podpora je poskytována ze státního rozpočtu a stavební spořitelna pouze uplatňuje nárok na její vyplacení ve prospěch účastníků. Peranalogiam citovaným závěrům rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2005 ve věci sp. zn. 21Cdo 2770/2004, pokud není účastníkem řízení Česká republika, jakožto subjekt, poskytující státní podporu, nemůže být otázka nároku na ni v projednávaném řízení závazně určena. Žalobci ve skutečnosti jde o to, aby soud žalovanému uložil povinnost nadále pro něj vést účet stavebního spoření, přijímat od něj vklady, ty úročit a připisovat mu státní podporu, čehož se může snadno domáhat žalobou na plnění. Žalobce se tedy měl povinností ze smlouvy domáhat žalobou na plnění. Žalovaný dále uvedl, že smlouva zanikla uplynutím doby dle ust. § 603 občanského zákoníku, a to proto, že smlouva o stavebním spoření je

smlouvou na dobu určitou, jejíž trvání je omezeno do okamžiku, než dojde k dosažení cílové částky. Tento závěr byl již opakovaně potvrzen rozhodovací praxí prvostupňových i odvolacích soudů. Pokud se žalobce chystal spořit více, než kolik byla jím zvolená cílová částka, a své postavení vůči žalovanému právně zakotvit, měl o zvýšení cílové částky požádat postupem podle čl. IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek. Žalovaný by pak tuto možnost posoudil a navýšení cílové částky by buď umožnil, nebo neumožnil. Skutečnost nicméně byla odlišná. Žalobce si při sjednání smlouvy zvolil cílovou částku ve výši [REDAKCE]-Kč. Následně pak žalobce již nevyvinul žádné úsilí k tomu, aby rozhodl-li se, že bude spořit více, své právní postavení ve vztahu založeném smlouvou potvrdil výslovnou dohodou se žalovaným na změně smlouvy a zvýšení cílové částky adekvátně ke svým představám a případným potřebám v souladu s čl. IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek. Namísto toho se pouze spoléhal na to, že na účtu stavebního spoření může spořit, jak dlouho chce. Celkově tak, jak vyplývá z konečného výpisu z účtu, ke smlouvě naspořil žalobce, včetně úroků a státní podpory částku ve výši [REDAKCE] Kč. Na výše uvedeném přitom ničeho nemění ani to, že žalobce byl v lednu roku 2015 před skončením smlouvy upomínán, aby plnil svoji povinnost minimálních úložek, zakotvenou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Stavební spořitelna může po účastníkovi požadovat, aby plnil své povinnosti, i kdyby to vedlo k řádnému zániku smlouvy. Interpretace žalobce, která zpráva žalovaného postupovat podle čl. IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek dělá jeho povinnost, je absurdní, neboť by tak žalobce mohl obcházet ustanovení čl. IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek jenom tím, že by zasílal další a další prostředky na účet stavebního spoření. Smlouva by tedy mohla být ze strany účastníka jednostranně prodlužována do nekonečna i přes nesouhlas žalovaného. Znamenalo by to také nemyslitelnou možnost účastníka spořit na účtu stavebního spoření neomezeně vysoké částky. Taková situace nesmí nastat nejenom pro její ekonomickou nesmyslnost, ale i z hlediska regulatorního. Žalovaný je podle ust. § 2 odst. 2 zákona o stavebním spoření bankou a vztahuje se také na něj zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. Jako banka má žalovaný povinnost řídit a omezovat rizika, která podstupuje. Dle ust. § 8b zákona o bankách, musí mít nastaven systém řízení riziko upravující účinné postupy při rozpoznávání, sledování, měření a vyhodnocování rizik, jakož i přijímání opatření k jejich omezení. Dle ust. § 12 odst. 1 zákona o bankách, je žalovaný povinen při výkonu své činnosti postupovat obezřetně, zejména provádět obchody způsobem, který nepoškozuje zájmy jeho vkladatelů z hlediska návratnosti jejich vkladů a neohrožuje jeho bezpečnost a stabilitu. Banka nesmí vstupovat do transakcí, které jí neumožní řídit jejich ekonomický výsledek a rizika s tím spojená, především limitovat rozsah z nich případně vzešlé ztráty. Úrokové výnosy, kterých banka dosahuje, by z logiky věci měly být dlouhodobě vyšší, než úrokové náklady, které vynaloží. Jen tak může být zabezpečena její finanční stabilita a schopnost dostát závazkům, spočívajícím primárně v povinnosti vyplácet vklady svých klientů. Jelikož žalovaný v rozhodné době neměl možnost snižovat své úrokové náklady, prostřednictvím jednostranných úprav úrokových sazeb, musel své úrokové riziko řídit mimo jiné uzavíráním smluv pouze na takové období, v jehož rámci bylo, lze vývoj tržních úrokových sazeb a souvisejících nákladů odhadovat a na částky, jejíž výše žalovaný byl schopen efektivně řídit. Tomu musel znát a mít kontrolu nad klíčovými parametry smluv, které uzavíral, především nad jejich cílovou částkou, jakožto nejdůležitějším určujícím faktorem jeho úrokové expozice. Odrazem této skutečnosti je také znění článku IX. Všeobecných obchodních podmínek, umožňující změny cílové částky jen se souhlasem žalovaného. Jiný výklad tohoto článku, včetně jeho odstavce 8, i kdyby byl některými výkladovými metodami technicky možný, což žalovaný neuznává, nemůže být připuštěn a obstat, stejně jako by nemohl nikdy obstat závazek jakékoliv banky civilizovaného

světa, poskytnout úvěr v neomezené výši. Ze stejných důvodů nemůže být připuštěna argumentace žalobce, že ustanovení čl. IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek mu umožňuje spořit libovolnou částku, po libovolně dlouhou dobu. Pokud by bylo nekonečné a neomezené spoření, prostřednictvím žalobce prosazované interpretace ustanovení článku IX. odstavec 8 Všeobecných obchodních podmínek umožněno, pak by žalovaný logicky své úrokové riziko nebyl schopen odhadnout a tedy ani řídit, protože by neměl kontrolu nad tím, kolik žalobce naspoří a jak dlouho ve spořicímu stavu setrvá. Nemohl by tedy takové riziko podstoupit, a proto ani uzavřít smlouvu. Žalovaný dále podotkl, že bez ohledu na bankovní regulaci, ke stejnému závěru vede i obecná logika a jednoduchá úvaha dosažitelná rozumem průměrného člověka, tedy po žalovaném nemůže být spravedlivě požadováno, aby se smluvně zavázal garantovat úrokovou sazbu, nejen na neomezeně dlouhou dobu, ale i na neomezeně vysoké částky. Žalobce na dalším pokračování spoření po dosažení cílové částky nárok nemá, byť žalovaný mu tuto dobrovolně umožnit může. Usoudí-li však, že to z hlediska řízení jeho úrokových rizik a případných dalších důvodů, již nadále není udržitelné, musí mít právo mimo jiné i v zájmu zachování své finanční stability, další spoření za daných podmínek neumožnit. Cíl spoření vyjádřeného jeho cílovou částkou ostatně bylo již dávno dosaženo, není proto důvodu, aby se žalobce cítil na svých právech jakkoliv dotčen.

Na základě provedeného dokazování má soud za prokázáno, že žalobce uzavřel se žalovaným dne [redacted] smlouvu o stavebním spoření se státní podporou, cílová částka byla stanovena ve výši [redacted]-Kč, nedílnou součástí smlouvy byly Všeobecné obchodní podmínky stavebního spoření, účinné od 1. 7. 2001, dopisem ze dne 15. 5. 2015 žalovaný oznámil žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření s tím, že na předmětné smlouvě bylo ke dni [redacted] evidováno překročení cílové částky, protože došlo k naspoření cílové částky, žalovaný již dále nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky a žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož cílová částka již byla naspořena a došlo k dosažení účelu smlouvy ve smyslu ust. § 603 zákona č. 89/2012 Sb., dopisem ze dne 12. 1. 2015 žalovaný upozornil žalobce, že žalobce neplní ustanovení sjednané ve Všeobecných obchodních podmínkách, když žalovaný eviduje ke dni [redacted] [redacted] nedoplatek ve výši [redacted]-Kč, dopisem ze dne 5. 2. 2015 informoval žalovaný žalobce, že částka nedoplatku byla vypočtena jako půl procenta z cílové částky, kterou je žalobce povinen skládat po dobu trvání stavebního spoření, po odečtení skutečně provedených vkladů, v případě žalobce činí měsíční částka spoření [redacted]-Kč a výpočet byl proveden jako násobek [redacted] měsíců x [redacted]-Kč - [redacted]-Kč, přeplatek evidovaný k [redacted] přičemž připsané úroky ani státní podpora nejsou klientským vkladem, proto není možné tyto částky považovat za vklad klienta, žalovaný dále uvedl, že požadavek k doplacení vkladu za dobu [redacted] let vychází z obecné tříleté promlčecí lhůty dle ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., současně žalovaný uvedl, že pokud nebude uhrazen nedoplatek, je žalovaný oprávněn smlouvu vypovědět, dopisem ze dne 29. 5. 2015 sdělil žalovaný žalobci, že dočasnost vztahů plyne z článku I. odst. 1 a 2 Všeobecných obchodních podmínek podle kterého byla smlouva o stavebním spoření uzavřena na určitou cílovou částku, smlouva o stavebním spoření tak byla uzavřena na dobu určitou do okamžiku naspoření cílové částky a naspořením cílové částky zaniká, postup pro navýšení cílové částky podle článku IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek je závislý na přijetí žalovaným, z článku IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek dále plyne, že přespoření není přípustné a že přespoření cílové částky se rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka, z toho žalovaný vyvozuje, že není povinen akceptovat jakékoliv vklady na účet stavebního spoření po dosažení cílové částky, to plyne i ze systematického výkladu článku IX. Všeobecných obchodních

podmínek, možnost žalovaného odmítnout žádost o navýšení cílové částky podle článku IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek by totiž zcela ztrácela smysl, pokud by k navýšení mohlo dojít i bez souhlasu žalovaného na základě pouhého faktického zaslání prostředků na účet stavebního spoření, článk IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek je v uvedeném kontextu je nutno vykládat jako určité smluvní zastřešení pro případ, kdy k nepřipustnému přespoření fakticky dojde, například v důsledku automatického připsání úroku, nebo státní podpory, smyslem takového ustanovení je výrazné zjednodušení administrace částek o které by, byť v nepatrném rozsahu, byla překročena cílová částka, bez takového ustanovení by bylo nutné s těmito částkami naložit jinak, než se zbytkem zůstatku na účtu stavebního spoření, usnesením ze dne 2. 7. 2015 rozhodl finanční arbitr o zastavení řízení, neboť návrh žalobce je nepřipustný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, protože spor nenáleží do působnosti arbitra.

Výše uvedené skutečnosti soud zjistil z návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření ze dne [redacted] přijetí návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření ze dne [redacted], Všeobecných obchodních podmínek, Všeobecné stavební spořitelny, Komerční banky a.s., účinných od 1. 7. 2001, oznámení o ukončení smlouvy o stavebním spoření ze dne 15. 5. 2015, sdělení žalovaného o neplnění ustanovení sjednaných ve Všeobecných obchodních podmínkách ze dne 12. 1. 2015, dopisu žalovaného, adresovaného žalobci ze dne 5. 2. 2015, dopisu žalovaného adresovaného žalobci ze dne 29. 5. 2015 a usnesení finančního arbitra ze dne 2. 7. 2015. Z dalších listinných důkazů provedených v řízení, soud nezjistil skutečnosti podstatné pro posouzení žalobou uplatněného nároku a proto k těmto důkazům soud dále nepřihlížel a jejich obsah nehodnotil.

Po zhodnocení zjištěných skutečností, soud dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci:

Žalobce uzavřel s žalovaným s účinností od [redacted] smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou ve výši [redacted] Kč, žalobce ke dni [redacted] naspořil částku ve výši [redacted] Kč, dopisem ze dne 15. 5. 2015 žalovaný oznámil žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření s ohledem na dosažení cílové částky s tím, že žalovaný dále nesouhlasí, aby byla cílová částka dále navýšena, přičemž žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož cílová částka již byla naspořena a bylo dosaženo účelu smlouvy ve smyslu ust. § 603 zákona č. 89/2012 Sb.

Podle § 1 zákona č. 96/1993 Sb., je stavební spoření účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování příspěvku fyzickým osobám (dále jen "státní podpora") účastníkům stavebního spoření.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb., osoba, která uzavře se stavební spořitelnou smlouvu o stavebním spoření, se stává účastníkem. Účastník se ve smlouvě zejména zaváže ukládat u stavební spořitelny vklady ve smluvené výši. Podle odst. 10 uvedeného zákonného ustanovením, doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končím dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nejdříve však uplynutím čekací doby podle odst. 4, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby, jako účastníka. Podle odst. 9 téhož zákonného ustanovení, cílová částka se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení

daně z příjmu z těchto úroků. Uspoření částka se rovná součtu vkladů, úroků z vkladů a úroků z připsaných záloh státní podpory, snížení o daň z příjmu z těchto úroků a u úhrady účtované stavební spořitelnou. Uspořenou částku nelze v době spoření převést na jinou osobu, lze ji však použít k zajištění pohledávek poskytovatele stavebního spoření z úvěru, který poskytovatel stavebního spoření poskytl, podle odst. 2 nebo 5. Podle odstavce 2 téhož zákonného ustanovení, účastník má právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb, po splnění podmínek tohoto zákona a podmínek stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách, zejména po splnění předpokladu zajištění jeho návratnosti. Podle odst. 4 téhož zákonného ustanovení délka čekací doby na poskytnutí peněžních prostředků z úvěru ze stavebního spoření, nesmí být kratší než je 24 měsíců od počátku doby spoření a závisí na podmínkách stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Podle odst. 5 téhož zákonného ustanovení stavební spořitelna může poskytnut účastníkovi úvěr do výše cílové částky, který slouží k úhradě nákladů na řešení bytových potřeb i v případě, kdy účastník nemá ještě nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

Po zhodnocení zjištěného skutkového stavu věci, soud dospěl k závěru, že požadavku žalobce na určení trvání smluvního vztahu, jakož i požadavku na finanční kompenzaci nelze vyhovět, neboť na požadovaném určení není dán naléhavý právní zájem a požadavek na zaplacení finanční kompenzace nemá oporu v hmotném právu. Předně soud uvádí, že návrh výroku soudního rozhodnutí, podle něhož má být žalovanému uložena povinnost vzít zpět ukončení smlouvy o stavebním spoření a podle něhož má být smlouva nadále pokládána za platnou, soud vyhodnotil v intencích § 80 o. s. ř. jako požadavek na určení existence předmětného smluvního vztahu, založeného smlouvou o stavebním spoření ze dne [REDAKCE]. Byť formulace uvedeného výroku (požadavku) neobsahuje výslovný požadavek explicitně vyjádřený požadavkem na určení, aby soud rozhodl o určení existence dotčeného smluvního vztahu, má soud za to, že v kontextu skutkových tvrzení je třeba takto formulovaný petit posoudit jako požadavek na určení existence smluvního vztahu. Ve smyslu ust. § 80 o. s. ř. lze žalobou uplatnit, aby bylo rozhodnuto o určení, zda tu právní vztah nebo práv je či není, za předpokladu, že na takovém určení existuje naléhavý právní zájem. Naléhavý právní zájem je třeba posuzovat z pohledu objektivních kritérií. Žaloba na určení existence či neexistence právního vztahu, či práva, je na tak místě pouze tehdy, pokud je rozhodnutí o takovém určení způsobilé odstranit nejistotu, zda konkrétní právní vztah, či právo existují, či nikoliv. Dle právní teorie i ustálené výkladové praxe, pak žaloba na určení nemůže předcházet, event. není možný její souběh s žalobou na plnění. Jinými slovy, přichází-li do úvahy, a to vždy dle objektivních kritérií, možnost domáhat se konkrétního plnění, nelze dovodit existenci naléhavého právního zájmu na určení existence či neexistence právního vztahu nebo práva. V předmětné věci se žalobce primárně domáhá určení existence smlouvy o stavebním spoření, avšak takové určení nemůže mít fakticky žádné právní účinky, neboť žalovanou stranu by rozhodnutí o takovém určení nezavazovalo k plnění konkrétních povinností, resp. pro žalobce by z takového určení neplynul nárok na dodržení konkrétních práv, když žalovaný žalobci již oznámil, že předmětná smlouva o stavebním spoření skončila dosažením cílové částky. Smyslem určovací žaloby je poskytnutí ochrany právního postavení žalobce dříve, než dojde k tvrzenému porušení právního vztahu nebo práv. Rovněž je třeba zdůraznit, že rozhodnutí o určení existence či neexistence právního vztahu nebo práva je opodstatněno v těch případech, kdy takové rozhodnutí poskytne efektivní ochranu práv a právních vztahů, a to lépe než prostřednictvím jiných nástrojů ochrany práv. Výrok, kterým by bylo rozhodnuto o existenci předmětného smluvního vztahu, by za situace, jak soud již

rozvedl výše, kdy žalovaná strana žalobci oznámila ukončení smluvního vztahu a s tím spojenou faktickou nemožnost přijímat další vklady na původní účet stavebního spoření, nevedl k odstranění stavu právní nejistoty žalobce, případně ohrožení jeho práva. V konkrétním případě by tedy rozhodnutí o určení existence, resp. pokračování smlouvy o stavebním spoření, nemohlo fakticky nic změnit na skutečnosti, že spořicí účet, založený předmětnou smlouvou, je uzavřen a nelze na něj přijímat jakékoliv vklady klienta, tedy žalobce. Rovněž tak by nebyla zodpovězena otázka, za jakých konkrétních podmínek má smlouva o stavebním spoření dále pokračovat, když byla dosažena cílová částka a smluvní strany se na navýšení cílové částky nedohodly. Jinými slovy, určení, že smlouva o stavebním spoření nadále trvá, by nevedlo k odstranění sporných otázek, tedy sporu mezi účastníky. V takovém případě však určovací žaloba postrádá existenci naléhavého právního zájmu. Soud proto nevyhověl primárnímu petitu tak, jak jej žalobce formuloval, a pro nedostatek naléhavého právního zájmu, žalobu v tomto požadavku zamítl. Žalobce se in eventum domáhal rovněž finanční kompenzace ve výši 35.000,-Kč, tedy s určovacím výrokem spojil tzv. eventuální petit na plnění, nebude-li jeho primárnímu požadavku vyhověno. Byť žaloba postrádá vyličení rozhodných skutečností, pokud jde o požadavek na finanční kompenzaci ve výši 35.000,-Kč, má soud za to, že s ohledem na závěry, které budou popsány níže, není požadavek na finanční kompenzaci, ať už má tato kompenzace představovat náhradu nemajetkové újmy, či konkrétní ušlý majetkový prospěch, důvodný, neboť žalovaný se nedopustil žádného protiprávního jednání, v důsledku kterého by v majetkové či nemajetkové sféře žalobci mohla vzniknout škoda (újma). Žalobce s odkazem na znění Všeobecných obchodních podmínek tvořících nedílnou součást smlouvy o stavebním spoření, uzavřené mezi účastníky, namítá, že oznámení o ukončení smlouvy je neplatné, když k ukončení smlouvy může dojít pouze na základě výpovědi, a to z důvodů vymezených v čl. X Všeobecných obchodních podmínek, což žalovaná strana neučinila. Namítka žalobce však není opodstatněná, neboť smlouva o stavebním spoření představuje specifický smluvní vztah, jehož rámec je upraven na základě zákona č. 96/1993 o stavebním spoření, který již ve svém ust. § 1 definuje stavební spoření jako účelové spoření, které spočívá v přijímání vkladů od účastníků, dále v poskytování úvěru a v poskytování státní podpory účastníkům stavebního spoření. Ve smyslu § 5 odst. 10 zákona č. 96/1993 Sb. je doba spoření, tedy doba trvání smluvního vztahu, založeného smlouvou o stavebním spoření, definována tak, že tato začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka. Účelem smlouvy o stavebním spoření je ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 96/1993 Sb. právo účastníka na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování jeho bytových potřeb, a to po splnění podmínek uvedeného zákona a podmínek stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Dle § 5 odst. 5 zákona č. 96/1993 Sb. pak stavební spořitelna může účastníkovi poskytnout do výše cílové částky úvěr, který slouží k úhradě nákladů na řešení bytových potřeb. Cílová částka je ve smyslu § 5 odst. 9 zákona č. 96/1993 Sb. vymezena tak, že se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmu z těchto úroků. Účelem smlouvy o stavebním spoření je tedy dosažení cílové částky, o jejíž výši se strany při uzavírání smlouvy o stavebním spoření dohodnou. Dosažení cílové částky představuje tedy dosažení účelu, pro který je smlouva o stavebním spoření uzavřena. V této souvislosti není rozhodné, jakým způsobem dojde k dosažení cílové částky, tedy, zda je tato dosažena tím, že klient plní své povinnosti a na účet stavebního spoření měsíčně ukládá vklad, odpovídající určitému rozsahu sjednané cílové částky, a zároveň dochází k připsování úroků z úvěru

a státní podpory, či zda je cílová částka dosažena tím, že spořitelna poskytne klientovi úvěr ze stavebního spoření do výše sjednané cílové částky. Článek 10 Všeobecných obchodních podmínek ve svém odstavci 1 písm. f) uvádí, že k ukončení smlouvy dochází též na základě dalších skutečností, vyplývajících z právních předpisů. Není tak případná námitka žalobce, že k ukončení smlouvy o stavebním spoření mohlo dojít pouze písemnou výpovědí ze strany spořitelny. Ve smyslu § 603 zákona č. 89/2012 Sb. práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny. Jak soud rozvedl výše, smlouva o stavebním, vymezuje prostřednictvím cílové částky, resp. jejího dosažení, dobu po kterou tento smluvní vztah trvá, resp. může trvat. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalobce byl ze strany žalované vyzván k plnění jeho povinnosti vkládat na účet stavebního spoření peněžní prostředky v dohodnuté výši i přesto, že jejich vložení došlo k naspoření, resp. přespoření sjednané cílové částky. Klient stavební spořitelny má právo nikoliv povinnost rozhodnout se, zda v určité fázi trvání smluvního vztahu, založeného smlouvou o stavebním spoření a za splnění podmínek vyplývajících z této smlouvy požádá o poskytnutí úvěru na financování bytových potřeb či nikoliv. Dosáhne-li klient cílové částky, nevzniká klientovi nárok na zvýšení cílové částky, tedy změnu smlouvy o stavebním spoření. Dle čl. IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek je zvýšení cílové částky podmíněno odsouhlasením stavební spořitelny, neboť stavební spořitelna může, nikoliv musí, na písemnou žádost účastníka cílovou částku zvýšit, a to za předpokladu, že je plně zaplacená úhrada za uzavření smlouvy. Všeobecné obchodní podmínky výslovně nepřipouští přespořování cílové částky (čl. IX. odst. 8, Všeobecných obchodních podmínek), přičemž pouze pro případ, že k takovému přespoření cílové částky dojde, například tím, že jsou na účet stavebního spoření připsány úroky z vkladů a státní podpora, je taková situace předvídaná právě v čl. IX. odst. 8 Všeobecných obchodních podmínek a stanoven způsob jejího „technického“ řešení, neboť je třeba takovou mimořádně nastalou situaci zasadit do příslušného právního rámce tak, aby z částkou, která přesahuje sjednanou cílovou částku, bylo možno naložit ve smyslu uzavřené smlouvy o stavebním spoření. Ze smlouvy o stavebním spoření, kterou v daném případě účastníci uzavřeli, jakož i ze Všeobecných obchodních podmínek, nevyplývá právo klienta pokračovat v režimu uzavřené smlouvy o stavebním spoření i poté, kdy je cílová částka, sjednaná ve smlouvě, dosažena. Naopak, jak soud uvedl výše, z článku IX. odst. 1 všeobecných obchodních podmínek jednoznačně vyplývá právo spořitelny, rozhodnout o tom, zda na písemnou žádost účastníka zvýší cílovou částku stavebního spoření či nikoliv. Stavební spořitelna tedy nemá povinnost vyhovět případnému požadavku klienta na zvýšení cílové částky. V posuzovaném případě však žalobce ani podle článku IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek nepostupoval, když sám uvedl, že takový postup by pro něj představoval ekonomicky nevýhodné řešení. Ekonomická rentabilita postupu vymezeného v čl. IX. odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek však nemůže nic změnit na právu stavební spořitelny rozhodnout o tom, zda zvýšení cílové částky je pro ni akceptovatelné či nikoliv. Ze všech výše popsanych důvodů soud proto nevyhověl ani event. požadavku žalobce na úhradu finanční kompenzace ve výši 35.000,-Kč, neboť postupem žalovaného nedošlo k porušení žádné právní povinnosti a v majetkové či nemajetkové sféře žalobce proto ke škodě (újmě) dojít nemohlo. Na výše popsanych závěrech by pak nemohl nic změnit ani zápis pořizovaný žalobcem dne 24. 1. 2014, a proto soud nevyhověl návrhu žalobce na doplnění dokazování a provedení tohoto důkazu zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, a proto mu náleží plná náhrada nákladů řízení. Žalobci vznikly náklady řízení, které spočívají v odměně advokáta ve výši 1.500,- Kč za jeden úkon právní pomoci podle

§ 9 odst. 1 a § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. v rozsahu 3 úkonů právní pomoci (převzetí a příprava zastoupení, písemné vyjádření, účast u jednání) spolu s paušální náhradou hotových výloh po 300,- Kč za 3 výše specifikované úkony právní pomoci podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., zvýšené o 21 % DPH, celkem tedy 6.534,- Kč, které je žalobce povinen zaplatit k rukám právního zástupce žalovaného, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá výkonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo soudní exekuci.

V Praze dne 30. listopadu 2016

Mgr. Věra Jachurová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Dobešová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Věrou Jachurovou, jako samosoudkyní, ve věci žalobce: **Š. P.** nar. 30. 8. 1982, bytem **██████████**, zastoupený Mgr. Jiřím Švehlou, advokátem, AK se sídlem Praha 3, Blodkova 1476/4, proti žalované: **Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.**, se sídlem Praha 2, Bělehradská 128/222, IČ: 60192852, zastoupené JUDr. Luďkem Chvostou, advokátem, AK se sídlem Praha 1, Na Příkopě 14, o **určení existence smluvního vztahu a uložení povinnosti přijímání vkladů na účet,**

t a k t o :

- I. Zamítná se žaloba, aby soud určil, že smlouva o stavebním spoření číslo **██████████** ze dne **██████████**, uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je platná a mezi žalobcem a žalovanou existuje smluvní vztah z této smlouvy vyplývající a že žalovaná je povinna umožnit přijímání vkladů na bankovní účet číslo **██████████**, v souladu se smlouvou číslo **██████████** uzavřenou mezi žalobcem a žalovanou dne **██████████**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na nákladech řízení částku 6534,-Kč, k rukám JUDr. Luďka Chvosty, advokáta, a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, podanou u zdejšího soudu domáhá určení, že smlouva o stavebním spoření, uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je platná a že mezi žalobcem a žalovanou existuje smluvní vztah z této smlouvy a žalovaná je povinna umožnit přijímání vkladů na shora označený bankovní účet. Žalobce dále uvedl, že dne **██████████** uzavřel smlouvu o stavebním spoření č. **██████████**. Na základě této smlouvy měl žalobce zřízen

žalobce a jednostranně uplatňovat práva, která dle Všeobecných obchodních podmínek nemá, tj. vyjadřovat nesouhlas s dalším navyšováním cílové částky. Nesprávný je rovněž argument žalované, že žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut. Úvěr totiž může být poskytnut v případě, že dojde ke zvýšení cílové částky. Toto zvýšení žalobci sama žalovaná v průběhu platnosti smlouvy nabízela. V takovém případě by úvěr mohl být poskytnut. Argument žalované v tomto směru je tak účelový. Pokud jde o odkaz na ustanovení § 603 občanského zákoníku, je dle názoru žalobce i tento nepřijatelný - § 603 stanoví, že práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny. Žalovaná tak pravděpodobně vychází z předpokladu, že smlouva byla sjednána na dobu určitou, tj. do doby naspoření cílové částky, kdy může zaniknout. Toto její tvrzení, či předpoklad, je však jednoznačně nesprávné, neboť se jedná o Všeobecné obchodní podmínky, ani jiné výslovné smluvní či zákonné ustanovení, a jednak pokud by smlouva byla na dobu určitou, nebyl by účastník oprávněn smlouvu kdykoliv vypovědět. K přespoření smlouvy navíc docházelo již dávno před [REDAKCE], neboť cílová částka, kterou žalobce původně sjednal, byla [REDAKCE] Kč. Od doby prvního přespoření tak žalovaná po celou dobu akceptovala automatické navyšování cílové částky a nabízela i její zvýšení a poskytnutí úvěru. Pokud však jde o možnost sjednání úvěru ze stavebního spoření, jedná se o právo žalobce, nikoliv povinnost. Z oznámení žalované rovněž nevyplývá, ke kterému dni vlastně měla být smlouva ukončena. Po odeslání dopisu nebyla dodržena ani 3 měsíční výpovědní doba dle čl. 10 odst. 3 Všeobecných obchodních podmínek, jak by standardně měla být dodržena, pokud by smlouva byla vypovídána. Zákon sice stanoví, že doba spoření se ukončuje mj. vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření, ale to je v návaznosti na úvěr ze stavebního spoření. Žalovaná tedy zablokovala shora uvedený účet stavebního spoření k žalobci neznámému dni a peníze vyplatila dne [REDAKCE]. Ukončení předmětné smlouvy o stavebním spoření a argumenty žalované toto ukončení podporující jsou navíc v rozporu se sděleními, která žalobce obdržel od zaměstnance žalované [REDAKCE] I. [REDAKCE] V. [REDAKCE], který v e-mailové korespondenci hovoří o tom, že žalovaná automaticky považuje přespořenou částku za novou cílovou částku a o žádné možnosti ukončení smlouvy nehovoří. Toto tak dle názoru žalobce podporuje závěr o účelovosti jednání žalované, která se chtěla zbavit vkladů na stavebním spoření, které musela úročit relativně vysokým úrokem [REDAKCE] % ročně. Na určení existence právního poměru, tj. neplatnosti ukončení smlouvy a jejího trvání, má žalobce náležitý právní zájem, neboť rozhodnutím budou do budoucna najisto postaveny právní vztahy mezi žalobcem a žalovanou a tedy vzájemná práva a povinnosti a žalovaná bude povinna i nadále přijímat vklady na stavební spoření. Současně bude odstraněna nejistota ohledně toho, zda byla předmětná smlouva ukončena právem, tj. v souladu se zákonem a Všeobecnými obchodními podmínkami, nebo nikoliv.

Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby a argumentovala, že předně je třeba uvést, že na požadovaném určení nemá žalobce náležitý právní zájem a již z tohoto důvodu by měla být podaná žaloba zamítnuta. Judikatura vyšších soudů je ustálena v závěru, že v případě určovací žaloby jde o rozhodnutí preventivní, které má smysl jen tehdy, pokud může přinést účelnou ochranu práva žalobce před tím, než dojde k porušení práva. Naopak tam, kde již k domnělému porušení práva došlo a jeho reparace lze dosáhnout uložením povinnosti, nemá určovací rozhodnutí smysl a je třeba se s žalobou domáhat určitého plnění. Žalovaná odkázala na rozhodnutí v obdobných věcech s tím, že závěry v nich obsažené je třeba aplikovat i na projednávanou věc, a to mj. s odkazem na ustanovení § 13 zákona č. 89/2012 Sb. Má-li žalobce za to, jak lze usuzovat z jeho žalobních tvrzení, že k domnělému porušení jeho práv již došlo, bylo na místě, aby se svého nároku domáhal v řízení, zahájeném k žalobě na plnění v rámci něho by soud

otázku existence, či neexistence závazku, založeného smlouvami, řešil jako otázku předběžnou. Celý spor mezi účastníky by tak byl jednoznačně vyřešen. Výsledkem řízení o určovací žalobě by však bylo pouze rozhodnutí, z něhož žádný nárok na plnění nevyplyne a mohlo by být pouze podkladem pro další soudní řízení. Jakkoliv je žalovaná přesvědčena, že by podaná žaloba měla být zamítnuta, již z důvodu nedostatku naléhavého právního zájmu žalobce, z procesní opatrnosti se žalovaná dále vyjádřila i k samotné podstatě celého sporu. V posuzovaném případě došlo k zániku smluvního vztahu podle ustanovení § 603 občanského zákoníku, tj. uplynutím doby. Doba trvání práv a povinností může být určena pevně stanovenou délkou, nebo může být určena v návaznosti na určitou skutečnost, jež v budoucnu nastane, což potvrzuje i odborná literatura. Dočasnost závazku mezi žalobcem a žalovanou ze smlouvy a jeho zánik naplněním účelu smlouvy jasně vyplývá z jeho samotné podstaty a účelu, pro který byl založen, jak tyto jsou obsaženy v zákoně o stavebním spoření a byly vyjádřeny mj. v článku 1 odst. 1 a 2 Všeobecných obchodních podmínek, podle kterých je smlouva uzavřena na určitou cílovou částku. Smlouva tak je uzavřena na dobu určitou do okamžiku naspoření cílové částky a splněním tohoto cíle stavební spoření na základě smlouvy končí. Tento závěr byl již opakovaně potvrzen rozhodovací praxí prvostupňových i odvolacích soudů. Z uvedených důvodů je na místě uzavřít, že smlouva byla smlouvou na dobu určitou, vymezenou okamžikem dosažení sjednané cílové částky. Žalovaná dále uvedla, že ustanovením čl. 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek má sloužit především k zastřešení situace, která by nastat neměla, ale nastat může, tj. situace, kdy k nepřipustnému přespoření dojde jinak, než konáním účastníka stavebního například v důsledku připsání úroků nebo státní podpory, když předtím cílová částka samotnými vklady účastníka překročena nebyla. Smyslem tohoto ustanovení je tedy zejména zjednodušení administrace částek, o které je v těchto situacích, typicky v malém rozsahu, cílová částka překročena. Bez něj by bylo nutné s přebytkem nad cílovou částku nakládat jinak, než s cílovou částkou samotnou. To by vyžadovalo individualizované zásahy v každém přespořeném případě, což by při vysokém počtu účastníků bylo velmi obtížné organizačně zajistit. Pokud je článek 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek žalovanou aplikován na případy klientů, kteří pokračují ve spoření i po dosažení cílové částky, tj. bez jejího navýšení dle článku 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek, děje se tak výlučně se souhlasem žalované, která jej uděluje jen v těch případech, kdyby souhlasila s eventuálním postupem dle článku 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek. Je tedy zřejmé, že navýšení cílové částky nemůže být vnímáno jako právo, nebo dokonce nárok žalobce, když se naopak jedná o právo žalované. Žalovaná je oprávněna, nikoli však povinná, cílovou částku o přespořené prostředky navýšit. To ostatně odpovídá jednomu ze základních principů smluvního práva, podle kterého ke změně smlouvy může dojít jedině se souhlasem všech smluvních stran. Lze proto uzavřít, že nutným předpokladem pro navýšení cílové částky je souhlas žalované, bez kteréhož by se jednalo o situaci obdobnou nepovolenému debetu účtu, jak je známa a řešena ve standardní bankovní dokumentaci. Skutečnost, že smlouva situací nepovoleného debetu předvídá a spojuje s ní určité následky (sankce) přitom ničeho nemění na tom, že se ze strany majitele účtu nejedná o využití jeho práva, nýbrž porušení smlouvy. Ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek toto jen potvrzuje výslovným ujednáním, že přespořování cílové částky není přípustné. Není přípustné, aby účastník jednostranně překračoval sjednaný rámec smlouvy o stavebním spoření vymezený její cílovou částkou, jejíž výši si při uzavírání smlouvy žalobce sám stanovil. Pokud žalobce následně pojal úmysl spořit více, než bylo původně sjednáno, měl o to v souladu s článkem 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek žalovanou písemně požádat. Žalovaná by pak po zvážení všech souvislostí, včetně regulatorních a

provedení kalkulací udržitelnosti navýšení své úrokové expozice mohla navýšení cílové částky povolit. Skutečnost nicméně byla odlišná. Žalobce si při sjednání smlouvy zvolil cílovou částku ve výši [REDAKCE] Kč a dne [REDAKCE] požádal o zvýšení cílové částky na [REDAKCE] Kč, čemuž bylo žalovanou vyhověno. Následně žalobce nevyvinul žádné úsilí k tomu, aby pakliže se rozhodl, že bude spořit více, své právní postavení ve vztahu založeném smlouvou utvrdil výslovnou dohodou se žalovanou na změně smlouvy a zvýšení cílové částky adekvátně ke svým představám a případným potřebám v souladu s článkem 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek. Namísto toho se pouze spoléhal na to, že postačí ad libitum posílat na účet stavebního spoření peníze, které chtěl výhodně zhodnotit. Celkově tak, jak vyplývá z konečného výpisu z účtu ke smlouvě, naspořil žalobce včetně úroků a státní podpory částku ve výši [REDAKCE] Kč. Aniž by ohledně svého záměru naspořit částku daleko vyšší, než byla původně sjednaná cílová částka, komunikoval s žalovanou, posílal žalobce na účet stavebního spoření další a další prostředky a přestože cílové částky dosáhl již v minulosti, spořil pak, resp. mu bylo umožněno spořit, ještě několik let. Žalovaná tedy v případě žalobce v minulosti několikrát umožnila aplikaci mechanismu v článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, avšak činila tak vždy ze své vůle. Úspora nákladů spočívala mimo jiné v tom, že zatímco při aplikaci mechanismu článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek byla úhrada za navýšení cílové částky účtována zpětně a jen ve skutečně realizované výši, v případě postupu dle článku 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek by žalobce musel navýšení cílové částky odhadovat a zaplatit dopředu s rizikem, že zvolené cílové částky nedosáhne. Jakkoliv častý postup žalované, resp. její souhlas s postupem dle článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, však nemohl založit legitimní očekávání nebo dobrou víru žalobce v to, že žalovaná bude jeho vklady přijímat donekonečna. Skutečnost, že dle zmíněného ustanovení může žalovaná přespořenou částku považovat za novou cílovou částku, neznamená, že k tomu musí dojít, nebo že na to má žalobce nárok. Žalobce totiž přehlíží, že aby k aplikaci tohoto mechanismu mohlo dojít, je zapotřebí souhlasu žalované vyjádřeného implicitně právě realizací popisovaného mechanismu. Důsledkem opačné interpretace by byl nesmyslný a protiprávní následek, tedy, že všechny smlouvy uzavřené mezi žalovanou a jejími klienty by vlastně žádnou cílovou částku defacto neměly. Navíc by se tím také vyprazdňovalo ustanovení článku 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek, neboť proč by kdy účastník dával písemnou žádost o navýšení cílové částky podle tohoto ustanovení, když by jednoduše mohl na účet poslat odpovídající částku a žalované by nezbývalo, než cílovou částku navýšit automaticky. Takový závěr zjevně není udržitelný a je nesmyslný nejen z hlediska právního, ale i obecné logiky. Jakékoliv spoření nad rámec sjednané cílové částky a jakékoliv její zvyšování se z povahy věci může dít jen se souhlasem žalované. Jeden ani více souhlasů žalované s předchozími zvýšeními cílové částky a umožněním dalšího spoření nezakládají nárok ani žádné jiné oprávnění žalobce na být jediný další budoucí souhlas žalované. Naopak žalovaná má vždy plnou diskreci při překročení poslední sjednané cílové částky její další navýšení nepovolit. V neposlední řadě konsenzuální charakter článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek potvrzuje i skutečnost, že účastník má také právo s automatickým navýšením cílové částky dodatečně nesouhlasit. Z ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek plyne, že je to žalobce, kdo dává souhlas s tím, že žalovaná může postupovat určitým způsobem, kterým s minimální administrativou zajistí další správu přespořené částky, tedy že může přespořenou částku automaticky považovat za novou cílovou částku, a kdo bere na vědomí, že žalovaná si za navýšení cílové částky strhne příslušnou úhradu. Kdyby se mělo jednat nikoliv o právo, nýbrž o povinnost žalované, jak se snaží tvrdit žalobce, bylo by jistě ujednání Všeobecných obchodních podmínek o souhlasu žalobce s tím, že

žalovaná bude plnit své povinnosti, nadbytečně. Jelikož by žalovaná byla v důsledku případného dodatečného nesouhlasu žalobce zbavena možnosti účtovat úhradu za zvýšení cílové částky a přepsanou částku efektivně spravovat, je takový nesouhlas spojen s výpovědním právem na straně žalované. I zde je zdůrazněn princip, že žalovaná nemůže být nucena pasivně přijímat důsledky přepsání a v jím neaprobovaném a administrativně zatěžujícím spořicí vztahu dále nuceně setrvávat. Žalobce tedy prostřednictvím článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, dává svůj souhlas s tím, aby žalovaná popsáním způsobem postupovala, pokud to žalovaná uzná za vhodné. Žalobce se tedy dopouští hrubé dezinterpretace ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek. I kdyby závěr, ke kterému žalobce dospěl, mohl z korektního použití jakékoliv výkladové metody plynout, jakože tomu tak není, jedná se o závěr absurdní, tedy nepřijatelný, neboť podle něj by žalobce dle své libovůle mohl naspořit třeba i několik miliard korun. Smlouva by mohla být ze strany účastníka jednostranně prodlužována do nekonečna opakovaným zasíláním dalších a dalších prostředků a tím dle názoru žalobce automatickým navyšováním cílové částky i přes nesouhlas žalované. Znamenalo by to také nemyslitelnou možnost účastníka spořit na účtu stavebního spoření neomezeně vysoké částky. Taková situace nesmí nastat nejen pro její ekonomickou nesmyslnost, ale i z hlediska regulativního. Banka nesmí vstupovat do transakcí, které jí neumožní řídit jejich ekonomický výsledek a rizika s tím spojená, především limitovat rozsah z nich případně vzešlé ztráty. Úrokové výnosy, kterých banka dosahuje, by z logiky věci měly být dlouhodobě vyšší než úrokové náklady, které vynaloží; jen tak může být zabezpečena její finanční stabilita a schopnost dostát závazkům spočívajícím primárně v povinnosti vyplatit vklady svých klientů. Nemůže být proto připuštěna argumentace žalobce, že ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, mu umožňuje spořit libovolnou částku po libovolně dlouhou dobu. Pokud by bylo nekonečné a neomezené spoření prostřednictvím žalobce prosazované interpretace ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek umožněno, pak by žalovaná logicky své úrokové riziko nebyla schopna odhadnout, protože by neměla kontrolu nad tím, kolik žalobce naspoří a jak dlouho ve spořicí vztahu setrvá. Nemohla by tedy takové riziko podstoupit, a proto ani uzavřít smlouvu. Žalovaná dále podotkla, že ke stejnému závěru vede i obecná logika a jednoduchá úvaha dosažitelná rozumem průměrného člověka, tedy že po žalované nemůže být spravedlivě požadováno, aby se smluvně zavázala garantovat úrokovou sazbu nejen na neomezeně dlouhou dobu, ale i na neomezeně vysoké částky. Žalobci bylo umožněno spořit mnohem déle, než je obvyklá délka cyklu stavebního spoření a naspořit podstatně vyšší, než původně sjednanou částku. V takové situaci však již nárok žalobce na další pokračování spoření není dán, byť žalovaná mu to dobrovolně umožnit může. Usoudí-li však, že to z hlediska řízení jejich úrokových rizik a případných dalších důvodů již nadále není udržitelné, musí mít právo, mj. i v zájmu zachování její finanční stability, další spoření za daných podmínek neumožnit. Cíle spoření vyjádřeného jeho cílovou částkou ostatně již bylo dávno dosaženo, není proto důvodu, aby se žalobce cítil na svých právech jakkoliv dotčen.

Na základě provedeného dokazování má soud za prokázáno, že žalobce uzavřel se žalovanou dne [redacted] smlouvu o stavebním spoření č. [redacted] na cílovou částku [redacted] Kč, nedílnou součástí smlouvy o stavebním spoření byly i Všeobecné obchodní podmínky stavebního spoření schválené rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 26. 10. 1995, včetně Dodatku schváleného rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 29. 4. 1997, dle čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek na písemnou žádost účastníka může stavební spořitelna zvýšit cílovou částku stavebního spoření, úhradu ve výši [redacted] % z částky o kterou byla cílová částka zvýšena, účtuje stavební spořitelna k tíži

účastníka, datum uzavření smlouvy se nezmění, parametry ohodnocení se vypočítá znovu, dle odstavce 7 uvedeného článku se přespořením cílové částky rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší, než sjednaná cílová částka, přespořování cílové částky není přípustné, v takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku, zaokrouhleno na celé tisíce Kč nahoru, stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady, vzniklý navýšením cílové částky, stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka, pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tímto postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět, dopisem ze dne 15. 5. 2015 žalovaná oznámila žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření, s tím, že na předmětné smlouvě bylo ke dni [redacted] evidováno překročení cílové částky, přičemž protože došlo k naspoření cílové částky a přespoření cílové částky není přípustné a zároveň žalovaná nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky a žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož částka již byla naspořena, došlo k dosažení účelů smlouvy ve smyslu ustanovení § 603 zákona č. 89/2012 Sb., dopisem ze dne 12. 6. 2015 oznámil žalobce žalované, že její oznámení považuje za neplatné, neboť dopis, který mu byl doručen neobsahuje žádný z výpovědních důvodů, které společně sjednali v uvedené smlouvě a obchodních podmínkách, či by vyplýval ze zákona o stavebním spoření, na který smlouva odkazuje, na dopis žalobce reagovala žalovaná dalším dopisem ze dne 25. 6. 2015 s tím, že postup pro navýšení cílové částky podle čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek je závislý na přijetí ze strany žalované a žalovaná tedy není povinna akceptovat jakékoliv vklady na účet stavebního spoření po dosažení cílové částky, článek 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek je třeba vykládat jako smluvní zastřešení situace pro případ, kdy k nepřípustnému přespoření fakticky dojde, nejedná se však o možnost účastníka jednostranně a neomezeně navyšovat sjednanou cílovou částku, což by bylo v rozporu s článkem 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek a ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek o tom, že přespoření není přípustné, obdobné stanovisko žalovaná vyjádřila v dalším svém dopise ze dne 17. 9. 2015, žalovaný výzvou ze dne 29. 10. 2015 upozornil žalovanou, že pokud nedojde k obnovení účtu stavebního spoření, bude se svého nároku domáhat soudní cestou, v e-mailové komunikaci ze dne 23. 10. 2008 [redacted] V [redacted] sdělil žalobci, že dle Všeobecných obchodních podmínek, které jsou nedílnou součástí návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření, je přespoření cílové částky nepřípustné, pokud by žalobce na účtu mimořádně přispořil cílovou částku, a to z důvodu připsání platby, úroků státních podpor a úrokového bonusu, bude mi při vyplacení naspořené částky na základě pozdější výpovědi cílová částka automaticky navýšena na celé tisíce nad vyplacený zůstatek, účtován bude pouze poplatek za navýšení cílové částky ve výši 1% z rozdílu o který se cílová částka navýšila.

Výše uvedené skutečnosti soud zjistil z návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření ze dne [redacted] Všeobecných obchodních podmínek stavební spořitelny Komerční banky, oznámení o ukončení smlouvy o stavebním spoření ze dne 15. 5. 2015, sdělení žalobce ze dne 12. 6. 2015, korespondence žalované ze dne 25. 6. 2015, 17. 9. 2015 a 18. 11. 2015, námitky neplatnosti ukončení smlouvy o stavebním spoření, adresované žalobcem žalované ze dne 29. 10. 2015 a e-mailové komunikace ze dne 23. 10. 2008.

Po zhodnocení zjištěných skutečností soud dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci:

Žalobce uzavřel se žalovanou dne [redacted] smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou [redacted] Kč, dopisem ze dne 15. 5. 2015 oznámila žalovaná žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření s ohledem na dosažení cílové částky, resp. jejího překročení s tím, že žalovaná nesouhlasí, aby cílová částka byla navýšena, přičemž žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož bylo dosaženo účelu smlouvy ve smyslu ustanovení § 603 občanského zákoníku.

Podle § 1 zákona č. 96/1993 Sb., je stavební spoření je účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování příspěvku fyzickým osobám, (dále jen státní podpora) účastníkům stavebního spoření.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb., osoba, která uzavře se stavební spořitelnou smlouvu o stavebním spoření, se stává účastníkem. Účastník se ve smlouvě zejména zaváže ukládat u stavební spořitelny vklady ve smluvené výši. Podle odst. 10 téhož zákonného ustanovení doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nejdříve však uplynutím čekací doby podle odstavce 4, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka. Podle odst. 9 téhož zákonného ustanovení cílová částka se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmů z těchto úroků. Uspořené částka se rovná součtu vkladů, úroků z vkladů a úroků z připsaných záloh státní podpory, snížená o daň z příjmů z těchto úroků a o úhrady účtované stavební spořitelnou. Uspořenou částku nelze v době spoření převést na jinou osobu, lze ji však použít k zajištění pohledávek poskytovatele stavebního spoření z úvěru, který poskytovatel stavebního spoření poskytl podle odstavce 2 nebo 5. Podle odstavce 2 téhož zákonného ustanovení má účastník právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb po splnění podmínek tohoto zákona, stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách, zejména po splnění předpokladů zajištění jeho návratnosti. Podle odst. 4 téhož zákonného ustanovení, délka čekací doby na poskytnutí peněžních prostředků z úvěru ze stavebního spoření nesmí být kratší než je 24 měsíců od počátku doby spoření a závisí na podmínkách stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Podle odst. 5 téhož zákonného ustanovení stavební spořitelna může poskytnout účastníkovi úvěr do výše cílové částky, který slouží k úhradě nákladů na řešení bytových potřeb i v případě, kdy účastník nemá ještě nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb., stavební spořitelna je povinna vypracovat Všeobecné obchodní podmínky. Všeobecné obchodní podmínky podléhají schválení Ministerstvem financí. Podle odst. 3 téhož zákonného ustanovení, Všeobecné obchodní podmínky musí obsahovat nejméně tyto údaje: a) podmínky uzavírání smluv a postup stavební spořitelny při jejich uzavírání, změnách a ukončování, za b) podmínky a předpoklady pro získání úvěru ze stavebního spoření, za c) podmínky uzavírání smluv o úvěru ze stavebního spoření a postup stavební spořitelny při jejich uzavírání, změnách a ukončování a za d) postup při zániku stavební spořitelny nebo při odnětí bankovní licence.

Podle § 603 zák. č. 89/2012 Sb. práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.

Po zhodnocení zjištěného skutkového stavu věci a s poukazem na citovaná zákonná ustanovení soud dospěl k závěru, že požadavek žalobce na určení existence smluvního vztahu, jakož i požadavek na uložení povinnosti žalované přijímat vklady na označený účet, nemá oporu ani ve smlouvě o stavebním spoření, kterou účastníci uzavřeli dne [redacted] ani nelze povinnost, formulovanou shora ve výroku, dovodit ze zákona o stavebním spoření. Žalobce se domáhá určení existence právního vztahu, jednak návrh výroku soudního rozhodnutí formuloval jako povinnost žalované umožnit žalobci přijímání vkladů na bankovní účet. Žaloba na určení existence či neexistence právního vztahu nebo práva je na místě pouze tehdy, pokud je rozhodnutí o takovém určení způsobilé odstranit nejistotu, zda konkrétní vztah nebo právo existují či nikoliv. Dle právní teorie a ustálené výkladové praxe žaloba na určení nemůže předcházet, resp. není možný ani její souběh se žalobou na plnění. I případný požadavek na určení existence smlouvy o stavebním spoření nemůže mít žádné právní účinky, neboť žalovanou stranu by rozhodnutí o takovém určení nezavazovalo k plnění konkrétních povinností, resp. pro žalobce by z pouhého určení existence smluvního vztahu nevyplýval nárok na dodržení konkrétních práv, neboť žalovaná žalobci již oznámila, že předmětná smlouva o stavebním spoření skončila dosažením cílové částky. Smyslem určovací žaloby je poskytnutí ochrany právního postavení žalobce dříve, než dojde k tvrzenému porušení právního vztahu nebo práv z něj vyplývajících. Výrok, kterým by bylo rozhodnuto o existenci předmětného smluvního vztahu, by za situace, kdy žalovaná strana žalobci oznámila ukončení smluvního vztahu a s tím spojenou faktickou nemožnost přijímat další vklady na původní účet ze stavebního spoření, nevedl k odstranění stavu nejistoty žalobce. V konkrétním případě by tedy rozhodnutí o určení existence, resp. pokračování smlouvy o stavebním spoření, nemohlo fakticky nic měnit na skutečnosti, že spořicí účet založený předmětnou smlouvou je uzavřen a nelze na něj přijímat jakékoliv vklady klienta, tedy žalobce. Rovněž tak by nebyla zodpovězena otázka, za jakých konkrétních podmínek má smlouva o stavebním spoření dále pokračovat, když byla dosažena cílová částka a smluvní strany se na navýšení cílové částky nedohodly. Jinými slovy určení, že smlouva o stavebním spoření nadále trvá, by nevedlo k odstranění sporných otázek, tedy sporu mezi účastníky. V daném případě je požadavek na určení, resp. naléhavý právní zájem na požadovaném určení vyloučen již tím, že žalobce se současně domáhá povinností vymezené tak, že žalovaná má žalobci umožnit přijímání vkladů na bankovní účet.

K žalobě na plnění soud uvádí:

Žalobce namítá, že předmětná smlouva mohla být ukončena pouze způsobem předvídaným ve všeobecných obchodních podmínkách, avšak způsob, jakým byla smlouva o stavebním spoření uzavřená mezi účastníky ukončena, není ve všeobecných obchodních podmínkách žalované upraven. Dle názoru žalobce nemůže obstat argumentace žalované, opírající se o ustanovení § 603 občanského zákoníku, podle něhož smluvní vztah mezi účastníky zanikl uplynutím doby, na kterou byl omezen, tedy dosažením cílové částky, když dle názoru žalobce takový výklad nevychází ze všeobecných obchodních podmínek s tím, že zároveň, pokud by smlouva byla uzavřena na dobu určitou, nebyl by účastník oprávněn smlouvu kdykoliv vypovědět. Námitku žalobce soud hodnotí jako neopodstatněnou, neboť smlouva o stavebním spoření představuje specifický smluvní vztah, jehož základní rámec je upraven zákonem č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření. Tento zákon již ve svém ustanovení § 1 definuje stavební spoření jako účelové spoření, které spočívá v přijímání vkladů od účastníků, dále v poskytování úvěru a v poskytování státní podpory účastníkům stavebního spoření. Ve

smyslu § 5 odst. 10 zákona č. 96/1993 Sb. je doba spoření, tedy doba trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření definována tak, že tato začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby účastníka. Účelem smlouvy o stavebním spoření ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 96/1993 Sb. je právo účastníka na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování jeho bytových potřeb, a to poté, kdy účastník splní podmínky uvedeného zákona a podmínky stanovené stavební spořitelnou ve všeobecných obchodních podmínkách. Podle § 5 odst. 5 zákona č. 93/1996 Sb. pak stavební spořitelna může účastníkovi poskytnout do výše cílové částky úvěr, který slouží k úhradě nákladů na řešení jeho bytových potřeb. Cílová částka je ve smyslu ustanovení § 5 odst. 9 zákona č. 93/1996 Sb. vymezena tak, že se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmu z těchto úroků. Účelem smlouvy o stavebním spoření je tedy dosažení cílové částky, o jejíž výši se strany při uzavírání smlouvy o stavebním spoření dohodnou. Dosažení cílové částky představuje dosažení účelu, pro který je smlouva o stavebním spoření uzavřena. V této souvislosti není rozhodné, jakým způsobem dojde k dosažení cílové částky, tedy, zda je tato dosažena tím, že klient plní své povinnosti a na spořicí účet pravidelně, ve stanovených intervalech, ukládá vklad odpovídající určitému rozsahu sjednané cílové částky, a zároveň dochází k připisování úroků z vkladů a státní podpory, či zda je cílová částka dosažena tím, že spořitelna poskytne klientovi úvěr ze stavebního spoření do výše sjednané cílové částky. Článek 10 všeobecných obchodních podmínek, které tvořily nedílnou součást předmětné smlouvy o stavebním spoření, upravuje pouze ukončení smluvního vztahu na základě výpovědi. Znění článku 10 všeobecných obchodních podmínek však nevylučuje, že k ukončení smluvního vztahu může ve smyslu ustanovení § 603 zákona č. 89/2012 Sb. dojít též na základě právní skutečnosti, a sice uplynutím doby, na kterou byly práva a povinnosti z předmětné smlouvy omezeny. Jak soud rozvedl výše, smlouva o stavebním spoření vymezuje prostřednictvím cílové částky, resp. jejího dosažení, dobu, po kterou tento smluvní vztah trvá, resp. může trvat. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalovaná prostřednictvím mechanismu, zakotveného v ustanovení čl. 9 odst. 7 všeobecných obchodních podmínek, umožnila žalobci poté, když bylo dosaženo cílové částky stanovené ve smlouvě ze dne [redacted], ukládání dalších peněžních prostředků na jeho spořicí účet. Dosáhne-li klient cílové částky, přičemž není podstatné, zda jí dosáhne tím, že využije možnosti získat úvěr ze stavebního spoření (klient má právo nikoliv povinnost rozhodnout se, zda v určité fázi trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření a za splnění podmínek vyplývajících z této smlouvy požádá o poskytnutí úvěru na financování svých bytových potřeb či nikoliv), či jí sám naspoří, nevzniká klientovi nárok na zvýšení cílové částky, tedy změnu smlouvy o stavebním spoření. Dle článku 9 odst. 1 všeobecných obchodních podmínek je zvýšení cílové částky podmíněno jejím odsouhlasením stavební spořitelnou, neboť stavební spořitelna může, nikoliv musí, na písemnou žádost účastníka cílovou částku zvýšit, a to za předpokladu, že je plně zaplácena úhrada za uzavření smlouvy. Všeobecné obchodní podmínky ve svém článku 9 odst. 7 výslovně stanoví, že přespořování cílové částky je nepřipustné. Pouze pro případ, že k takovému přespořování výjimečně dojde, například tím, že jsou na účet stavebního spoření připsány úroky z vkladů a státní podpora, je v uvedeném ustanovení Všeobecných obchodních podmínek upraveno „technické“ řešení této situace, neboť je třeba takovouto mimořádně nastalou situaci zasadit do příslušného právního rámce tak, aby s částkou, která přesahuje sjednanou cílovou částku, bylo možno nakládat ve smyslu uzavřené smlouvy o stavebním spoření. Ze smlouvy o stavebním spoření, kterou účastníci uzavřeli, jakož i ze

všeobecných obchodních podmínek nevyplývá právo (nárok) klienta pokračovat v režimu uzavřené smlouvy o stavebním spoření i poté, kdy je cílová částka sjednaná ve smlouvě dosažena. Naopak, jak soud rozvedl výše, z článku 9 odst. 1 všeobecných obchodních podmínek jednoznačně vyplývá právo spořitelny rozhodnout o tom, zda na písemnou žádost účastníka zvýší cílovou částku stavebního spoření či nikoliv. Stavební spořitelna tedy nemá povinnost vyhovět případnému požadavku klienta na zvýšení cílové částky. V posuzovaném případě však žalobce podle čl. 9 odst. 1 všeobecných obchodních podmínek nepostupoval. Soud opětovně zdůrazňuje, že stanovení cílové částky (čl. 2 všeobecných obchodních podmínek), tedy její zcela konkrétní vymezení, představuje podstatnou náležitost smlouvy o stavebním spoření, a je tak odrazem shodně projevené vůle obou smluvních stran, tj. klienta a stavební spořitelny, uzavřít za takto konkrétně definovaných podmínek smlouvu o stavebním spoření. Bez určení cílové částky nelze smlouvu o stavebním spoření uzavřít, neboť účelem smlouvy o stavebním spoření je zajištění konkrétně sjednaných peněžních prostředků na financování bytových potřeb účastníka (§ 5 odst. 2 zákona č. 96/1993 Sb.). Postup žalované v intencích ustanovení článku 9 odst. 7 všeobecných obchodních podmínek nelze vykládat způsobem, naznačeným žalobcem, neboť by zcela pozbyla na významu úprava obsažená v článku 9 odst. 1 všeobecných obchodních podmínek a nastala by v podstatě absurdní situace, kdy by smluvní vztah trval pouze v závislosti na vůli klienta, když stavební spořitelna by s ohledem na znění článku 10 všeobecných obchodních podmínek neměla možnost takovou smlouvu ukončit výpovědí. Klient by se tak „záměrným“ přespořováním cílové částky vyhnul povinnosti uhradit poplatek za navýšení cílové částky dle ustanovení § 9 odst. 1 všeobecných obchodních podmínek, neboť by hradil pouze stávající minimální rozdíl mezi cílovou částkou a částkou, která jí (resp. aktuálně naspořenou částku), přesahuje. Ze všech výše opsaných důvodů soud proto žalobu zamítá s tím, že jako nadbytečné neprováděl žalobcem navržené důkazy, tj. účastnický výslech žalobce, jakož i výslech svědka L. V. a výpisy z účtu klienta, neboť provedení těchto důkazů by nic nezměnilo na výše popsaných závěrech, které vychází z výkladů zákona a smluvních ujednání obsažených ve všeobecných obchodních podmínkách tvořících nedílnou součást předmětné smlouvy o stavebním spoření.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalované, která byla ve věci úspěšná, vznikly náklady řízení, které spočívají v odměně advokáta ve výši 1500,-Kč za jeden úkon právní pomoci, podle § 9 odst. 1 a § 7 vyhlášky 177/1996 Sb., v rozsahu 3 úkonů právní pomoci (převzetí a příprava zastoupení, 1x písemné podání soudu, 1x účast u jednání), spolu s paušální náhradou hotových výloh po 300,-kč za tři výše specifikované úkony právní pomoci podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., zvýšené o 21% DPH, celkem tedy 6534,-Kč, které je žalobce povinen zaplatit k rukám právního zástupce žalované, a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí, nebo soudní exekuci.

V Praze dne 22. března 2017

Mgr. Věra Jachurová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Hana Dobešová